

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SONDAGEN DEN 16 JULI 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

KRING WALTHER RATHENAUS MINNE

Walther Rathenau, efter senast tagna porträtt av Nicola Perscheid. — Fru geheimerådinnan Rathenau, den mördade ministerns moder, och hennes dotter sittande bredvid henne. — Två bilder från jättedemonstrationen i Berlin med anledning av mordet på Rathenau. — Foto för Idun av Welt-Photo-Bericht.

EN FLICKPENSION I STOCKHOLM

FÖR FEMTIO ÅR SEDAN. FÖR IDUN AV GURLI LINDER

(Forts. fr. n:r 26.)

I SLUTET AV FÖREGÅENDE ARTIKEL citerades det brev som Gustaf Hammarstedt efter ett års tystnad skrev till Fredrique Unge. Brevet blev mycket långt och visar hur angelägen han är att den "goda Fredrique" skall veta, allt som hänt under det långa tystnadstiden, och hur denna i själva verket plågat honom. Han uttalar sina åsikter i en mängd frågor som beröra hans verksamhet och förklarar sig slutligen trivas bra i sin vindskammare, möblerad med svartmålade rottingsstolar, en dito soffa, en liten bokhylla och en brunmålad kista. Så kommer till slut ett par små trevare, ägnade att öppna vägen för ett svar: "Men din framtid säger du måhända, vad skall bli av den på den långa adjunktbanan? Jag svarar, att jag tröttnat att bygga luftslott och gör alldeles inga beräkningar på framtiden." Samt i slutet: "Jag begär icke något svar på detta brev, men nämner ändå min adress, i fall en gynnsam händelse skulle medföra några rader av din hand."

Antagligen blev detta brev genast besvarat, och när så "den långa adjunktbanan" förde till prosten Schröderheim i Skånella, i vilken församling som nämnt Rosersberg låg, och fru Unge själv blev postillon d'amour, och de båda unga ofta kunde råkas, blev det småningom klart mellan dem, och förlovning firades våren 1855. Men framtiden? Ja, den tedde sig ingalunda ljus i fråga om förverkligandet av drömmen om ett eget hem, fastän kontrahenterna redan voro respektive 28 och 30 år gamla. Och hösten samma år flyttade Fredrique Unge till greve Lewenhaupt på Karlslund vid Västerås. Där hade nämligen Cecilia Fryxell sin berömda pension, där hon också mottog lärarinne-elever, och det var som sådan Fredrique Unge inskrevs där.

V.

Några ord om tidens religiösa strömningar.

I BÖRJAN OCH MITTEN AV 1800-talet gingo över Sverige åtskilliga religiösa väckelser, av vilka flere voro i hög grad masssuggererande. Särskilt i Norrland, som ju alltid erbjudit en god jordmån för mer och mindre extatiska andliga rörelser, uppstod efter vartannat sekteriska samfund. Där verkade t. ex. de s. k. nyläsarna, under ledning av bonden Olof Palmgren och inhyssmannen Lars Andersson, vidare Erikjansarna, så kallade efter sin lärofader, som uppträdde i Hälsingland, och utgav sig för en gudasänd profet, samt Hedbergarna, uppkallade efter en finsk präst. Alla fördömde de statskyrkan och sade sig "gilla endast Bibeln" samt åtminstone delvis Luther. Särskilt vände sig deras förföljelse mot Arndts och Nohrborgs

C. O. Rosenius.

skrifter samt de s. k. "Nyböckerna": Lindbloms katekes, Wallins psalmbok och den nya handboken. Erik Janson lät sina anhängare bränna alla dessa böcker på stora bål, under avsjungande av "Tackom och lovom Herren". Han häktades flera gånger och undergick förhör inför Uppsala domkapitel. Vid den sista häktningstransporten befriades han av sina anhängare och utvandrade slutligen till Amerika, där han i Illinois grundade en koloni, Bishophill. Till slut blev han skjuten av en av sina lärjungar, en förtörnad äkta man. Nyläsarna förrättade själva dop — mot vilket myndigheterna påbjödo kyrkligt tvångsdop — och nattvardsgång, varvid vinet utgjordes av brännvin och vatten.

I Skåne levde och verkade i början av 1800-talet Henrik Schartau, vars framställning av salighetens ordning ännu i våra dagar bland statskyrkans tjänare och menighet samlar ett stort antal anhängare, särskilt inom Göteborgs stift. Till Schartau slöto sig flere vetenskapsmän i Lund, t. ex. de framstående juristerna Schlyter och Holmbergsson, historikern Lindfors, filosofen Fremling, under det att Tegnér och Agardh ställde sig avvisande. Den frejdade nykterhetspredikanten Per Wieselgren var schartauan. Som själasörjare har Schartau blivit kallad det största namnet i vår kyrkas historia. Hans självavårdskorrespondens, utgiven efter hans död, anses som ett av de märkligaste alstren i vår religiösa litteratur.

Vid sidan av dessa och andra inhemska andliga väckelser började på 1830—40-talen baptiseringen och metodismen att predikas i Sverige, under förföljelse både från stat och kyrka. Konventikelplakatet, som förbjöd enskilda religiösa sammankomster, tillämpades strängt även på dessa nya läroras anhängare. Oss som åtnjuta en så gott som obegränsad religionsfrihet måste det ju förefalla otroligt, att den förste grundaren av en baptistförsamling i Sverige helt enkelt landsförvisades. Metodisterna gingo mera försiktigt fram — deras lära berörde ju ej heller något av de kyrkliga sakramenten. På begäran av några engelska metodister, som bosatt sig i Sverige, bl. a. Samuel Owen, "den svenska ångbåtsindustrins fader", sändes en pastor Stephens hit för att tillgodose deras andliga behov. Den

egentlige förkunnaren blev emellertid hans efterträdare, G. Scott, som predikade på svenska och vann stor anslutning. Emellertid blandade sig Konsistorium i saken. I ett brev till sin vän Böklin yttrar Fredrika Bremer om förföljelsen mot metodisterna: "Jag är glad, min gode B., att ha tänkt lika med dig om striden mot methodisterna. Princip-frågan i religionsfriheten är mig för djup att rätt kunna se klart uti, min böjelse skulle låta mig rösta för en obegränsad frihet. Amerikas exempel talar visst ej ännu för, men också ej emot denna frihet. Men som du, känner jag, att tillfället att draga i strid mot sekter är illa valdt, då methodisterna i alla fall ej kunna bevisas om någon mot christendomen stridande tro och lära." Palmsöndagen 1842 stormade emellertid en pöbelhop Engelska kyrkan (numera Betlehemskyrkan) vid Sergelgatan, där Scott predikade. Självt var denne nära att mista livet i tumultet, och han fann för gott att kort därefter vända åter till sitt fädernesland.

Scott lämnade emellertid efter sig en svensk lärjunge, som med tiden skulle bli Sveriges mest inflytelserike lekmannapredikant och, jämte Schartau, den märkligaste religiöse ledaren under 1800-talet. Det var Carl Olof Rosenius. Han hade vuxit upp inom en krets norrländska läsare, och redan som skolyngling ledde han konventikelandakter. Han studerade i Uppsala teologi, och det var hans mening att ägna sig åt prästbanan. Men då Scott räddat honom ur hans ungdoms religiösa tvivel blev han dennes medhjälpare och övertog sedan helt och hållet hans verksamhet. Ofta har Rosenius blivit jämförd med Schartau. Som folkpedagoger hade de också mycket gemensamt, liksom de båda krävde individuellt religiöst liv gentemot rationalism och förvärldsligad kristendom. Men under det att Schartau strängt fasthöll vid kyrkan, företrädde Rosenius en med den politiska liberalismen besläktad uppfattning om individuell frihet gentemot tradition i kyrka och samhällsliv. Rosenius utgick aldrig ur statskyrkan och iakttog dess former, men han älskade den icke; i Schartaus salighetsordning misstänkte han lagiskhet, under det hans egen predikan var: "Kom som du är!" Den roseniuska väckelsen, med sin hyperevangeliska tendens erinrar om herrnhutismen, schartauanismen med sitt stränga allvar om den gamla pietismen. Det fanns i Rosenius förkunnelse en värme och en innerlighet, en om man så vill uppsvensk romantik,

som saknades i Schartaus kyliga nykterhet och förståndsmässighet. Den på sin tid mycket uppskattade författarinnan av andliga sånger Betty Ehrenborg berättar i sina minnen om de båda riktningarna och säger bl. a.: "I Stockholm var en andlig jäsnings rå-

Grevinnan Eva Aug. Lewenhaupt, f. Cronstedt.

Greve Gustaf G:son Lewenhaupt.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4 Expeditionen: kl. 9—5
Rikts 1646. At. Norr 9803 Rikts 1646. At. Norr 6147
Red. Högman: kl. 11—1 Annonsskont.: kl. 9—5
Rikts 8660. At. Norr 402 Rikts 1646. At. Norr 6147

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25
Månad " 1:50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40	Utländska annonser:
öre å textside. Bestämd	45 öre efter text., 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å	textside, 20 % förh.
o. Platsökande 25 öre.	för särsk. begärd plats.

"SOMMARBÖCKER".

Ett kåseri av ANNA LENA ELGSTRÖM.

dande, som framställde en motsatt bild till vad jag förut sett i Lund. I de kristliga kretsarna rådde vänlighet, förtroende och glädje, men tillika var man ej fri från självsvald och hälsade med godtrogenhet alla välkomna, vilka bekände sig som bröder och systrar i Kristus. De tre mest framstående andliga ledarna, Rosenius, Janson och Elmlad, mottogo mig med öppna armar, ingingo duskap och visade mig mycket förtroende." Med sina egna själsbekymmer vände hon sig till Rosenius, som tycktes henne vara den skarpaste och strängaste av de tre. "Men", fortsätter hon, "Rosenius tog saken alltför lätt. Han trodde mig för väl, lät kanske ock förleda sig av den vederkvickelse han fann i min humor. Någon verklig tillfredsställelse erfor jag ej av mina samtal med honom. Med min kyrkliga läggning och fostran insåg jag lättare än åtskilliga andra, att den predikande lekmanverksamheten icke hade samma garantier för att vara pålitlig som det ordentliga läroämbetet. Emellertid lärde jag även känna Rosenii innerliga kärlek, hans villighet att lida smälek för Kristi skull och hans vidsträckt inflytande när och fjärran i församlingen."

Det var genom tidningen Pietisten, sina predikningar i Betlehemskyrkan och väl främst genom sina konventiklar — enskilda sammankomster av "fromma trossyskon", där han själv förkunnade ordet, där man avhandlade trosfrågor samt sjöng Ahnfelts och Betty Ehrenborgs sånger — som Rosenius fick sin stora makt över själarna. Till en början voro ju konventiklarna lagstridiga och måste därför skötas med en viss försiktighet. Konventikelplakatet upphävdes emellertid år 1858 genom en kunglig förordning. Dock stadgades i denna förordning, att sammankomster till gemensamma andaktsövningar utan ledning av präst icke finge utan särskilt tillstånd äga rum å tid då allmän gudstjänst i församlingen hölles. Denna förordning kvarstod ända till 1868, och Rosenii predikningar i Betlehemskyrkan började därför först klockan 1 på middagen! Rosenius blev snart en predikant på modet, ej minst inom de förnåma kretsarna. Det berättas, att en gång på 1880-talet en gammal dam yttrade, när hon på besök i en familj hörde en av tjänarinnorna be om lov att gå på bönemöte: "Tacka vet jag i min ungdom, då var det hertiginnan av Östergötland och folk ur våra kretsar som voro andligt sinnade. Nu skall varenda piga springa på bönemöte." Den gamla nåden torde emellertid ha sett saken mera så som hon ville se den än som den var. Ty den pietistiska rörelsen var på samma gång en väldig folkrörelse. Betty Ehrenborg säger i sina förut citerade anteckningar om Rosenius: "Av hantverksklassen och den kroppsarbetande klassen överhuvud hade en talrik skara genom honom förvandlats från ett vedervärdigt släkte till en prydnad för samhället."

Det var inom dessa kretsar av pietister eller "läsare", som Rosenius, Elmlad, Fjellstedt m. fl. efter en engelsk idé bildade Evangeliska fosterlandsstiftelsen. Dess syfte var att "på den evangelisk-lutherska bekännelsens grund och med fri anslutning till vårt kyrkosamfund inrättningar befrämja Kristi rikets tillväxt." Stiftelsen menade således att vara ett stöd för statskyrkan, på samma gång den däri ville ingjuta en mera levande anda, och den räknade flera av dess präster bland sina medlemmar; professor W. Rudin var t. ex. den förste ledaren av stiftelsens missionsko-

NÄR FOLK TALAR OM SOMMARBÖCKER bruka de ju i allmänhet mena lätt och efemär lektyr av Bertha Rucks och Stephen Mac Kennas art, böcker som man aldrig i livet skulle bry sig om att läsa två gånger, böcker, som man kan lämna kvar i en järnvägskupé sedan man läst dem — om man inte dessförinnan slängt ut dem genom fönstret. Mina sommarböcker däremot äro sådana böcker, vilka äro mig alltför kära för att jag skulle läsa dem annat än om sommaren, då man är i fred för stadslivets tusen adiaföra i form av kommittéer och telefonsamtal.

Jag tar dem inte ens med mig då vi flytta in från sommarstället på höstarna.

De få bli kvar i sin vita bokhylla och då jag kommit tillbaka är jag lika ivrig att begagna dem på nytt som om jag aldrig läst dem — så ofta har jag längtat efter deras lugna visdom och glädje, under den tid min vita bokhylla och jag varit skilda.

På den står Geijer och Tegnér, Atterbom och Bellman, Almquists "Songs" och Viktor Rydbergs "Romerska kejsare", på den står Karlfeldt och Fröding, Strindbergs skärgårdshistorier, Vilhelm Ekelunds alla böcker, Dan Anderssons dikter, "Människor" och "Rahel Varnhagen" av Ellen Key, Hans Larssons "Hemmabyarna" och "Idéerna i Staberup", samt hans "Platon och vår tid", den senare bredvid Dalsjös gamla präktiga Platoöversättning.

Av utländska vismän har jag bl. a. Sankt Fransiscus "Fioretti" i Johannes Jörgensens underbara tolkning. Inom parentes är mitt ex. utomordentligt rart, det är nämligen egenhän-

la. Men småningom blev förhållandet mellan kyrkan och stiftelsen mycket spant, och den förra reagerade starkt mot den senares kolportörverksamhet, som avfolkade kyrkorna men fyllde de s. k. lutherska missionshusen. Och när slutligen P. P. Waldenström predikade en från statskyrkan skiljaktig försöninglära blev brytningen fullständig. Waldenströms namn blev en stridssignal även inom stiftelsen, ur vilken waldenströmarna bröto sig ut. En vederhäftig och intressant framställning om alla dessa religiösa väckelser och brytningar finner man i Fabian Månsons även litterärt framstående bok Rättfärdiggörelsen genom tron. Den visar hur djupt grundat såväl det religiösa behovet som den individuella frihetskänslan i själva verket äro hos det svenska folket, liksom hur den i vårt land mångskiftande naturen och de olika folklynnena utöva ett bestämt inflytande på utformningen av de religiösa idealen.

Till "de väckta" hörde greve Gustaf Lewenhaupt och hans grevinna Eva L., född Cronstedt, på Karlslund. De stodo i livligt umgänge med en hel del trosfränder, särskilt den förutnämnda Betty Ehrenborg, som varit lärarinna i familjen, och dennas blivande man, Johan August Posse, som genom Väktaren, tidning för stat och kyrka, intog en ganska bemärkt ställning, samt dennes syster, Sophie Posse, som år 1852 öppnat en flickpension i Stockholm. Det var det Lewenhauptska hemmet som öppnade sig för Frederique Unge, när hon kom som lärarinneelev till Cecilia Fryxells pension, och hon mottog i denna omgivning intryck som skulle bli avgörande för hennes religiösa livsåskådning.

diget dedicerat till mig av författaren själv! Ja, så står det verkligen. "Med o. s. v. från tillg. vännen författaren! (Förklaringen är bara den att Jörgensen hade mycket bråttom till båten den dag han var ute på landet och hälsade på mig och i brådskan skrev "Förf." i stället för "översättaren"!)

Av filosofer är jag rädd jag har inte mer än "Skrattet" och "Intuition och Intelligens" av Bergson i Algot Ruhes förträffliga översättning. Ty det måste finnas någon ände på bildningsivern. Att läsa filosofi i sommarvärmnen på annat än svenska är *min* gräns. För att fortsätta mina bekännelser: av andra franska författare äger jag bland sommarböckerna just inga fler än Romain Rollands "Jean Christophe", Madame Sévignés brev med den förtjusande beskrivningen av franskt lantliv på 1600-talet och en volym av Comtesse de Noailles vackra trädgårdsdikter. Av engelsk poesi har jag däremot en hel massa, främst några av dess lyriker, Coleridge (för Herbla Khans skull — jag tröttnar aldrig att läsa om detta underbart trolska poem), vidare Burns och markne Brownings diktböcker, Keats och Shelley (mest för dikten om svalorna — trots början "Swallow, oh, my sister swallow!*, som verkligen rättfärdigade en av mina unga släktingars misstag, då hon först läste den! Varför skall hon nödvändigt svälja sin syster? Av engelsk prosa har jag G. H. Chestertons böcker, denna verkliga skatt av djup och leende visdom, detektiv- och äventyrshistorier som tillika äro äventyr i levnadsfilosofi! Av Vernon Lee, välsignad vare hon, har jag "Genius Loci", "The sentimental Traveller" och "Louis Norbert". Hon får stå bredvid sin mästare Laurence Sterne, den andre "sentimentale resenären" från 1700-talet. Bredvid den börjar en rad böcker av en och samma art, böcker om resor och fria vidder, äventyr och vandringar. Som sig bör börjar den med Thoreau och sedan följer Borrow's odödliga "Romanye Rye", Stevensens "Vaileina letters", Corbetts "Rural Ridis", Jefferies "The open air" o. s. v., avslutade med de böcker som "The little sister of Montaigne", som Wells kallar henne, skrivit, nämligen "Elisabeth and her german garden" och "Den ensamma sommaren". Och så förstås trädgårdsböcker av alla slag. De höra till sommaren, och även om man inte har en trädgård själv, bör man inte neka sig nöjet att läsa om de trädgårdar andra människor äga. Ty människor, som älska trädgårdar och skriva om dem äro alltid förtjusande bekantskaper att göra. De fylla en hel hylla på den vita bokhyllan. Längst ner kommer så två hyllor resehandböcker och berättelser om främmande länder. Jag hör till de människor vilka, hur stabilt placerade de än blivt här i livet, innerst äro obotliga vagabonder, som ständigt resa jorden runt i sina drömmar och bli glada bara de få se en koffert.

Ja, jag är rädd att skulle jag inte få behålla mer än två böcker kvar av hela mitt bibliotek skulle jag ta Bædekers "Italien" och Odysséen, vilken ju är en resebok den med. En brokig samling är det alltså, som fyller min vita hylla. Men alla äro de sommarböcker även på det sättet att de passa utmärkt, ja, passa allra bäst, att läsas utomhus i det gröna gräset eller att tagas med i en ficka i sällskap med en smörgås på långa vandringar, fiske- och segelturer. Den ende jag inte är säker på skulle gilla smörgåsen

* Swallow betyder ju på engelska både "svala" och "svälja".

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ELFSKOGEN — ETT IDYLLISKT SOMMARHEM I SÖDERTÖRN

I DESSA BETRYCKTA OCH HÅRDA Tider ställer det sig rätt svårt för vem som helst med knappa inkomster och medel att få tillfälle till en sommarkur eller ens en ferievila på enkla bondlandet. Hur tröstlös skall det då ej gestalta sig för exempelvis en fattig änka med en barnskara av kanske 5—7 stycken små? De flesta, hur behövligen några veckors vistelse på landet vore för dem, få vackert stanna hemma i staden, och barnens sommarnöje blir en trång gård eller gatan utan sol och frisk luft som deras egentliga rekreationsmedel. Ej ens på söndagen förunnas dem förmånen att komma utanför staden, då modern vanligen efter veckans arbete är för trött att kunna åtfölja barnen på längre vandringar.

Vid den nordiska husmoderskongressen, som var samlad här för en tid sedan, överlades om möjlighet för husmödrarnes ferier. Här var knappast fråga om utom hemmet förvärvsarbete hos husmodrar. Men för alla sådana fall av mödrar med deras oförsörjda barn borde i de större städernas och framför allt huvudstadens närhet finnas vilohem, om också av enklaste slag.

Det är då för mig en oskrymtad tillfredsställelse att åtminstone kunna påpeka ett sådant sommar- och vilohem för sistnämnda kategori, vars skapande och utveckling jag under årens lopp följt och som utvecklats till ett sannskyldigt paradiset för dessa mödrar och barn. Jag hoppas därför, att en kortfattad framställning med några belysande bilder skall med intresse mottagas av vår kvinnovärlds äldsta och främsta tidskrifts läsekrets.

I en synnerligen vacker nejd av det väna Södertörn ligger trädgårdsstaden Tungelsta vid stationen av samma namn å Nynäsbanan. Vid sidan därav är "Elfskogens sommarhem", som det officiellt heter, beläget. Det är en koloni av s. k. friluftsstugor, i sig en liten trädgårdsstad. Sådana stugor äro numera kända flerstädes i landet och mycket användbara som enkla privata sommarhem för ensamstående och mindre familjer. Elfskogskolonien har ett förtjusande läge i en mindre dalgång, beväxt med löv- och barrskog. Stugorna i denna idylliska vrå bland bergen eller på bergen äro i sin enkla och lantliga utstyrelse små verkliga konstverk, intagande att skåda både därigenom och i följd av det pittoreska läget. För den som har tid kan ett besök på platsen högeligen rekommenderas. Alla som varit där ha ej haft nog lovord, vartill kommer själva anordnandet, den husliga inredningen, och den andra, som utvecklats sig och lever inom det lilla idylliska samhället. Alla leva här som i en familj.

Anläggare och skapare av denna efterbildningsvärda koloni är direktör Gustaf Olander och hans fru, Elva Olander f. Rasch. Barnkära, men ej själva ägande barn, hade de fattat idén att kunna göra något för fattiga kläna barn samt deras ofta kläna mödrar. Sedan herr O. inköpt ett större område (över 100 tunnland) vid Tungelsta, avskreddes en välbelägen mindre del därav, passande för en sommarkoloni till mottagande av änkor och deras barn. Herr och fru O. anlade själva omedelbart 3 stugor och erhöilo bidrag till några,

så att företaget kunde begynna 1915 med 8 stugor, som småningom nu stigit till 18 utom hushålls- och administrationsbyggnader. Till stöd för företagets utveckling bildades "Föreningen Elfskogens sommarhem", till vilken makarna O. i gåvobrev överläto kolonien, jordområde och ägande byggnader.

Den lilla kolonien utgör, såsom redan antytts,

(Forts. fr. föreg. sida.)

är Vilhelm Ekelund, så honom läser jag med mera decorum. Men hur väl passar inte Ellen Key i en blommande, doftande trädgård där bien surra och duvorna kuttra! Eller Plato och Shelley i den höga gröna skogen! Lika underbart som Odysséen på en klippa ute i vattnet. Jag har den så ofta med när jag badar att den knappast någonsin är torr. Burns och Barrows få alltid följa med på vandringar, luffare och zigenare som de äro. Men på vandringar passar också den lilla Miss Lee. Däremot inte Christine Rosetti t. ex. Jag älskar hennes sköna dödsdikter. Men jag skulle aldrig vilja läsa henne bland blommor och bin. Hon hör vintern till av samma mystiska orsak som Augustini Bekännelser, Birgittas Uppenbarelse och Poes dikter, för att bara nämna några författare och böcker, som dock höra bland mina mest beundrade. Varför? — Helt enkelt därför att de på något sätt inte passa den ljusa årstiden! Och det lika säkert som jag aldrig skulle kunna tänka mig att läsa Saint Simons Memoirer, Pepsys "Diary" och Boswells "Life of Dr. Johnson" annat än på en soffa i ett vintrigt trevligt vardagsrum. Ty böcker, lika väl som växter och människor, höra till de förutsättningar, den bakgrund, det psykiska och fysiska klimat, vari de från början skapades.

Tänk er t. ex. att läsa Fritz Reuter högt i Versailles och ni förstår vad jag menar! Eller Ben Johnsons hatade lantliv. Man minns väl hans odödliga yttrande att lantbor bara ha måltiderna att leva för! I motsats mot den dödliga doktorn menar jag att ingen människa med normala förståndsgåvor, normal mottaglighet för intryck och normal fantasi behöver vara olycklig, förutsatt att hon får bo på landet åtminstone om somrarna. Har hon då tillgång till böcker och till på köpet goda böcker, som ge henne utbyte, ge henne något att fundera på, "ett ben i munnen", som Emerson säger, så är det inte nog med att hon inte bör vara olycklig; hon bör vara positivt lycklig. Men som sagt — hon bör tillvarataga det tillfälle till meditation i godan ro, det omsorgsfulla studerandet och njutandet, läsandet om och om igen av en bok man redan kan utantill, som endast sommarens kan ge oss nutidsjaktade människor. Ett tillfälle vi äro skyldiga vår andliga hälsa att ta vara på.

med hänsyn ej blott till byggnadsstil samt konstnärlig både yttre och inre utrustning, utan alldeles särskilt till själva placeringen i terrängen, en idealby. Man har t. o. m. gått så vitt, att man vid stugornas placering tänkt på den inbitna stadshons lynnesart att ej gärna vara isolerad, utan se folk, och därför lagt stugorna, så att man från var och en kan beskåda hela området och alla stugorna.

Stugorna äro ett- eller tvårummiga, för en eller två familjer. Rummen äro försedda med kokspis för matlagning. Sedan ingredienserna bekommit ur de gemensamma förråden, får varje familj sköta om sitt hushåll. Utefter väggarna löpa väggfasta bänkar, vars innandömen bereda sängplatser. Varje rum har sin utbyggda svale eller balkong, som tjänar innebyggarna till matrum och där de kunna njuta det oinskränkta friluftsliv.

Gästerna, de lyckliga pensionärerna, utgöras, som förut sagts, av ensamstående självförsörjande kvinnor och deras barn, huvudsakligast änkor och faderlösa, undantagsvis en och annan ogift, som behöva någon tids vila och rekreation på landet. Utbildad sjuka och män mottagas ej.

Det sades nyss: "de lyckliga pensionärerna". De som undfått plats här kunna gärna skattas lyckliga. Ty platsen med omgivningarna, bostaden, kosten, värden, det i allo sunda levnadssättet göra Elfskogen till ett verkligt sanatorium, vilket man ej gärna kan finna eller önska sig ett bättre. Några veckors vistelse gör ock underverk, framför allt för barnen. Hit ha kommit många kläna, sjukliga, undernärdade barn, som, när de fått stanna hela sommaren, vänt hem frodiga och fullt friska.

Och kurmedlen? Det friska livet på de vackra lekplatserna, även arbetet tillsammans med mödrarna i trädgårdarna, vandringarna i de omgivande skogarna, terränggången uppför de terrassformiga bergssluttningarna, som utgör en verkligt rationell terrängkur för svaga lungor och hjärtan. Uppkomsten på den höga bergsplatan, belönas man med den renaste luft och de härligaste utsikter över de för ögat ändlösa skogarna med insprängda slätter, höjder och dälleder, och i fjärran när blicken fram till Östersjön.

Ett utomordentligt inslag i denna sommarkur bildar badet. Det har anlagts ett charmant luft- och solbad, som nu fått en präktig bassäng för ordentlig neddoppning, varjämte finnas karbad och dusch. Dessutom får sällskapet vissa dagar åka ner till havsstranden för att bada salta bad, och även där solsteka sig. De brunhyllta parvlarna kunna vid såsöngens slut tävla med zulukafrer.

Slutligen får ej glömmas den hälsosamma kosten. Det sparas ej på mjölk och smör och all slags god mat. Trädgårdarna äro ypperliga leverantörer av bär (jordgubbar i hundratals liter på sommaren), vilda bär från skogarna, samt alla slags grönsaker, direkt från trädgårdslanden m. m. Det lägges särskild vikt på att upphjälpa näringen. Tuberkuloskandidaterna, som under vintern kanske mest levat på kaffe och finbröd och komma avmagrade hit, förskaftas bättre hull att stöda på till den kommande vintern. Men icke nog därmed; gästerna få för-

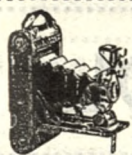
(Forts. sid. 709.)

Direktör G. Olander.

Fru E. Olander.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

EN FÖRFALSKARE. SKISS AV GERTRUD LILJA

DET BLEV ALLT MINDRE ATT göra i smedjan. Det var, som om själva hästarna trampat lättare än vanligt för att spara på hästskorna. Djäkligt var det också i stugan, sedan modern dött. Trist och tomt, och inget nöje precis för en karl att fumla med matlagning och diskning, till och med skurning...

Amerika? Tja — var skulle man ta pengar till biljetten? Låna av förvaltaren på Lindby? Varför skulle förvaltaren på Lindby kunna låna bort pengar, när alla andra tycktes vara utan. Hårdare än nu hade folk aldrig hållit på tolvskillingen. Åh nej, förvaltaren kunde nog inte låna honom några pengar.

Sven dängde förbaskad järnskrotet, drog ett par tag i bälgen, så att stenkolsglöderna gjorde sig till och gnistrade ett ögonblick — naturligtvis bara ett ögonblick — och satte sig till slut framme vid smedjans enda och litet oklara fönster att syssla med spiralfjädern till ett söndrigt dörrlås. Också ett karlgöra! Mitt i sin förargelse var han nära att brista i skratt. Han kom ihåg, vad förvaltarens lille Sten sagt, när han var inne i smedjan en gång och avundsjukt betraktade Svens alla hammare och verktyg: »Varenda dag har jag ingenting att göra.» När man var fyra år, gick det väl ändå an med arbetslösheten —

Efter en tids missnöje och grubbel fann Sven lösningen. Den var så löjligt enkel, att han förundrade sig över att han inte kommit att tänka på den långt förut: han skulle låna pengar ur en bank. Han skulle sätta på sig söndagskläderna en bankdag — banken var öppen bara två gånger i månaden — och gå till banken i Torp och låna till exempel två tusen kronor.

Borgen? Det var oändligt enkelt alltsammans. Han hade förvaltarens och flera storbönders namnteckningar — för all del, han kunde ju fråga dem, om de ville skriva sina namn, men gammalt folk var så rasande försiktiga, man kunde riskera att de nekade — bäst själv sätta dit namnen!

Så snart han kom över till Amerika, skulle han skriva och säga dem, att han tänkte betala med de första pengar, han förtjänade. Kanske, förresten, hann han betala banken, innan de ens fått veta, att de stått i borgen för honom...

Med litet dvalna smedsfingrar knåpade han med namnen, tills han var nöjd. Och en dag satte han på sig söndagskläderna, låste smedjan och stugan och gick den dryga milen till banken i Torp, företedde lånehandlingen för banktjänstemännen och fick sina två tusen kronor. Visserligen var han ung för ett så stort lån, men namnen voro säkra — man tittade med ett visst välbehag på den unge man, som åtnjöt så stort förtroende på sin ort...

Sven vände hem igen. Han var glad. Han hade egentligen aldrig i sitt liv varit så glad. Solen sken, snön gnisslade under hans fötter — När skulle han resa? Redan i morgon dag! Han tänkte på alla stora städer, han skulle få se, alla nya människor, den stora båten, han skulle fara med — — Så små och lustiga stugorna voro! Så grå och skrabbig ladugården, han just gick förbi — som om vinden kunde kasta kull den med en enda stöt... Där hängde ladugårdsdörren

snett, ett beslag hade lossnat — vad angick det honom nu!

Allra trevligast skulle det kanske bli att komma tillbaka till Sverige igen... Att gå in i smedjan och tycka synd om den stackare, som bara några år förut stått därinne, sotig och varm och svingat hammaren, att gå in i stugan och tänka med förakt på den, som stått och vänt fläskbitarna på stekplåten och diskat och till och med legat på knä och skurat... Ja, det kunde ju hända att han skulle tänka lite på mor också och på jularna, som varit rätt så trevliga, det kunde inte förnekas.

Smedjan och stugan skulle nämligen stå kvar för hans räkning, att sälja vore dumt — vem köpte förresten! — trivdes man inte därute, var det bra att ha tak över huvudet, medan man byggde sig ett ordentligt hus.

Vid kyrkan om söndagarna skulle han väl träffa alla sina gamla vänner och kamrater. Och somliga av dem voro kanske gifta — gud vet, om han inte själv hade en fru med sig hem från Amerika. Kanhända skulle de vara litet blyga för honom, men han skulle vara enkel och kamratlig, ingen skulle kunna säga om honom att han blivit högfärdig därute och glömt sina gamla vänner. Förvaltaren skulle väl komma fram och hälsa på honom, kanske inte längre kalla honom för du. Det gjorde Sven alldeles särskilt glad att tänka på förvaltaren, det var ingen, han hellre ville vara till lags — — Sven hörde bjällror bakom sig och steg upp i väggkanten. Men släden stannade. Två män från Torp sutto i den, och de bad Sven sitta upp och följa med tillbaka till banken i Torp. Det Sven kände var besvikelse — barnets besvikelse, när det vaknar ur en rolig dröm. På banken lämnar han undergivet och lite snopen tillbaka pengarna. Så ber han att få igen sin lånehandling.

Nej, den fick han inte tillbaka — —

Då vaknar Sven på allvar. Banktjänstemännens förut så vänliga, nu så iskalla ansikten väcka honom. Kanske också deras ord, som de inte precis skräder...

Han hade som på lek hoppat mellan stenar över ett djupt vatten — hoppat miste, och nu slog honom vattnet iskallt över huvudet, och han kände ingen botten...

Han är en tjuv. Det står utan nåd och förskoning skrivet på allas ansikten.

Hans tanke famlar efter ett stöd. Förvaltaren på Lindby! Skall inte förvaltaren hjälpa honom, han känner honom, skall han inte kunna tala om för dem, att någon tjuv är han inte. Det var aldrig hans mening att stjåla, han skulle betala igen vartenda öre — — Förvaltaren — — Med ens kommer han ihåg — och ser sig själv med de andras ögon, och allt han ville sagt blev osagt.

Och nu kunde han få gå igen — så länge — lät det, som om de tillagt i tankarna.

Och Sven gick, gick stadigt, fast han ingenting såg, och med den nedärvda trygga gång, som ingenting förräder av själens stämningar.

*

Förvaltaren på Lindby satt på sitt kontor, när det ringde i telefonen.

Det var banken i Torp — hade förvaltaren skrivit sitt namn i borgen för smeden Sven Assarson i Lindby? Jaså — ja — när han lämnat banken, hade de tittat lite närmare på namnteckningarna och funnit dem misstänk-

ta. Han hade alldeles nyss lämnat banken, de kunde säkert hinna fatt honom och få tillbaka pengarna. — Nej, de hade inte beslutat något ännu om häktning — — Han fick gå hem igen så länge, när de fått tillbaka pengarna — — Förvaltarens hand darrade, när han lade på mikrofonen. Han var ond, han var utom sig. Hans gammaldags hederlighet reagerade våldsamt mot all oärlighet, detta var därtill en personlig förolämpning — han hade alltid försökt hjälpa smedspojken, känt sig halvt som far för honom.

Han gick fram och tillbaka på golvet, han såg på klockan — när kunde han vara tillbaka i Lindby? Om ett par timmar? Han längtade efter, att få sätta sin knutna näve under hans näsa, att få skaka honom i axlarna och kalla honom förbannad lymmel och tjuv... Hur skulle den drummeln bete sig? Vad skulle han säga till sitt försvar? Skulle bli rätt så roligt att få höra det... Förvaltaren kallade fram honom för sitt minne — det han såg var ett pojksansikte, öppet och glatt. Hans vrede mojade av. Det var, som om brottet ej kunde förändra pojken, ge åt honom något nytt och främmande och bovaktigt — det var, som om pojken förändrat brottet, reducerat det till ett dumt och barnligt påhitt med en mening bakom, som väl knappast var ond. Och när de två timmarna gått, och Sven kunde tänkas vara hemkommen, gick inte förvaltaren de få stegen över till Svens stuga, han ville sova på saken.

Morgonen efter hade ryktet om förfalskningen spritt sig från Torp. Alla, som kommo in på förvaltarens kontor, gjorde anspelningar, ivriga att få höra några detaljer, men gingo just inte klokare därifrån än de kommit. Svens stuga stod emellertid stängd, fast det började lida frampå förmiddagen, och ingen rök steg ur smedjans skorsten. Rymd! — lät någon undfalla sig. Då äntligen gick förvaltaren dit bort, följde av ett par intresserade. Mycket riktigt — in kom man ej, trots starka bultningar, fönsterrutorna voro belagda med is, man kunde ej genom dem se in i stugan. Ännu ett par intresserade kommo till och några nyfikna kvinnor.

Så bröt man upp dörren.

Sven var inte rymd. Han låg därinne i sina söndagskläder, men på golvet. Ett skott, som ingen hört, hade ekat mellan de fyra väggarna på natten.

Han var inte hemsk att se på, som man kunde väntat sig av en förfalskare, tvärtom, det var ett ungt och vackert huvud som vilade i djup frid mot de knaggliga golvtiljorna — —

Något tungt och tjockt steg mot strupen på kvinnorna, kanske också hos männen, där de stodo i en tyst flock i det lilla rummet, omkring dess sovande ägare... Ett par av kvinnorna undertryckte en snyftning, skamsna över ett medlidande, som väl ej kunde vara annat än brottsligt, när det gällde en förbrytare...

Så blev den döde upplyftad och lagd på sin säng, kvinnorna sökte upp lakan och hängde för fönstren, och det hela fick stå, tills man hann besluta om begravningen.

Förvaltaren stod på sin förstubro på kvällen, innan han gick till sängs. Det var sent, hans eget hus och hela byn sov. Där han stod kunde han se Svens grå lilla stuga och smedjan.

Två tusen kronor och ett liv! Hur mycket

Sommarmöbler för bostad, trädgård, veranda

SVENSKA MÖBELFABRIKERNÄ

STOCKHOLM

Birgerjarlsg. 24

Hornsgatan 32

IDUNNS FÖLJETONG

TROTS ALLT

ROMAN AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING

AV ELLEN RYDELIUS.

FÖRSTA DELEN.

I.

Från S:t George's rådhusport flanerade Charles Clare Wilton framåt i kölvattnet efter droskan, som förde bort hans dotter tillsammans med "fiolspelaren", hon hade gift sig med. Hans känsla för decorum förbjöd honom att gå bredvid barnjungfrun Betty, det enda bröllopsvittnet utom han själv. Ett korpulent fruntimmer i ett högst upprört tillstånd skulle ha varit ett olämpligt sällskap för denna smärta, raka figur, som rörde sig just med den måttfulla spänstighet och jämvikt, som anstod en krigare av den gamla skolan, även om han stått på de pensionerades lista i sexton år.

Stackars Betty! Han tänkte på henne med irriterad sympati. Hon borde icke givit efter för tårar på tröskeln. Hon kunde nog känna sig övergiven nu när Gyp var borta, men icke

kunde ett liv vara värt? En förfalskares var väl inte så mycket värt som en ärlig människas. Men den, som tog sitt brott så blygt, att han gömde sig för alltid, var väl närapå en ärlig människa... Han mindes den döde, hans spänstiga kropp, när han stått i sin smedja och svingat hammaren, hans skratt, hans vänliga sätt... Nu låg han ensam i sin stuga som i alla andra nätter — Men inte så ensam nu, som förra natten, när skottet brann... Då världen var full av fiender och ingen gud fanns, knappt en gillande djävul, bara ensamhet och fiender. Eller kanske ändå en gud — kanske var det i en tafatt bön till konfirmationsguden, i ett barnsligt hopp att trots allt bli emottagen, han låtit skottet brinna... Förvaltarens tårar trillade, de rullade ned i skägget — fan — vad gjorde det — ingen såg honom. Månen stod kall och klar över slätten med de små husen, det var stilla, som om döden från en punkt — den lilla grå stugan med lakanen för fönstren — brett sin vita kyla över byn, socknen, världen — — Två tusen kronor och ett liv! Ibland några ören och ett liv, när det var fråga om svält. Men naturen behövde inte knussla, liv skulle väl aldrig fattas — såg bara så ut i kväll... Pojken därinne, var han inte som en barnunge, som drunknat i en vattentunna, för att man ej sett bättre efter honom. Men vem bar ansvaret? Medmänniskan. Var han inte för liten för ansvaret, var han inte själv ett hjälplöst offer för slumpen — Slumpen! Kanske följde slumpen eviga och osynliga lagar. Det låg försoning i den tanken, den gjorde livet mindre ovärdigt och godtyckligt.

Förvaltaren rätade på sig. I obestämt agg och i dunkel respekt såg han ut över viderna. Tystnaden över dem var liksom mätad med den hemlighet, som påtvingar människan livet och döden. Han frös och gick in.

så övergiven som han! Hans ljust behandlade hand — hans enda riktiga hand, ty den högra var amputerad vid handleden — snodde förtretad den lilla, gråsprängda mustaschen, som höjde sig från de energiska läpparnas vinklar. Trots den grå februaridagen hade han ingen överrock. Trogen den absoluta, nästan skamsna enkelheten vid detta bröllop, hade han icke ens ifört sig svart jaquette och cylinder utan var klädd i blå kostym och styv svart filthatt. Soldatens och jägarens instinkt att icke visa något som helst tecken till sinnesrörelse svek honom icke på denna mörka dag av hans liv. Men de hasselnötsgråa ögonen knepos beständigt ihop, de stirrade bistert och knepos åter ihop, och stundtals, liksom överväldigade av en djup känsla, mörknade de och tycktes dra sig in i huvudet. Ansiktet var smalt och väderbitet, med tunna kinder, slätrakad haka, små öron och hår, som var mörkare än mustascherna men på sidorna insprängt med grått — det var ansiktet hos en handlingens man, självsäker och rådig. Och hans uppträdande anstod en man, som alltid varit en smula dandy och fäst avseende vid formen men ändå ibland varit medveten om att det fanns saker och ting som voro viktigare. En man, som fast han bevarade precisionen i sin typ, ändå hade en anstrykning av något, som icke var typiskt. Sådana män ha ofta en tragedi i sitt förflutna.

Han gick framåt parken och vek av på Mount Street. Där låg huset ännu, fastän gatan varit mycket olika den tiden — huset som han hade gått förbi, fram och tillbaka i dimman liksom en ande den där november-eftermiddagen, liksom en utkörd hund, i en sådan fruktansvärd, obeskrivlig själsångest, för tjugotre år sedan, då Gyp föddes. Och att sedan få veta i dörren — han som icke hade någon rätt att stiga in, han som älskade så som han trodde en man aldrig älskat en kvinna — att få veta i dörren, att *hon* var *död* — död, sedan hon fött det barn, som endast han och hon visste var deras! Fram och tillbaka i dimman, timme efter timme, medan han visste att hennes svåra stund var inne, och att sedan få höra detta! Av alla öden som drabba människan är säkert det fruktansvärdaste att älska för mycket.

Besynnerligt, att hans väg skulle föra honom förbi just det huset i dag, efter denna nya förlust! En fördömd slump — den där gikten, som hade skickat honom till Wiesbaden sistlidne september! En fördömd slump, att Gyp någonsin fått syn på den där Fiorsen med hans olycksaliga fiol! Säkert hade han icke sedan Gyp kommit för att bo hos honom för femton år sedan känt sig så övergiven och oduglig som nu. I morgon skulle han fara tillbaka till Mildenhams och se vad ordentliga ridturer kunde göra. Utan Gyp — att vara utan Gyp! En fiolspelare! En karl,

som icke hade suttit till häst i hela sitt liv! Och med sin käpp svängde han ursinnigt i luften, som om han huggit någon mitt itu.

Hans klubb, som låg nära hörnet av Hyde Park, hade aldrig förefallit honom så ödslig. Av gammal vana gick han in i spelrummet. Eftermiddagen hade blivit så mörk, att det elektriska ljuset redan brann, och det vanliga dussinet spelare satt bland de beslöjade ljusglimtar, som behagligt föllo på mörka träbord, på länstolarnas ryggstöd, på kort och grogglas, på små förgyllda kaffekoppar, på blanka fingernaglar, som höllo cigarrer. En jaktkamrat inbjöd honom till ett parti piquet. Han satte sig oroligt ned. Den där trebenta whisten — bridge, — hade alltid stött hans kräsna natur — det var ett stympat surrogat-spel! Poker hade något skrytsamt över sig. Piquet var visserligen omodernt, men det förblev för honom det enda spel som var värt att spelas — det enda spel, som ännu hade stil. Han hade bra kort, och när han reste sig hade han vunnit fem pund, som han gärna skulle ha betalt för att slippa det ledsamma partiet. Var kunde de nu vara? Bortom Newbury. Gyp satt mitt emot den där svensken med de gröna vildkattögonen. Det var något så mystiskt och utländskt över honom! En tråkig historia — såvida han kunde bedöma en häst eller en karl! Gud vare lov, att han låst fast Gyps pengar — vartenda öre! Och en känsla, som nästan var svartsjuka, genomför honom vid tanken att denne mans arm låg kring hans mjuklockiga och mörkögda dotter — denna vackra, vidjeslanka varelse, till ansikte och kropp så lik henne, som han älskat så vansinnigt.

Blickar följde honom, då han lämnade spelrummet, ty han var en man, som ingav andra män en slags beundran — ingen kunde riktigt säga varför. Många, som voro fullt ut lika ansedda som goda sportmän, tilldrogo sig icke sådan uppmärksamhet. Var det "stilen" hos honom eller var det en anstrykning av något, som icke precis var typiskt — märket, som det förgångna lämnat kvar?

Då han lämnat klubben, gick han långsamt hem utmed staketet vid Piccadilly till huset vid Bury Street, S:t James' som varit hans Londonhem sedan han var helt ung, ett av de få vid denna gata som blivit orörda under den allmänna passionen för att riva ned och bygga upp, vilken i hans tycke förstört halva London.

En man, som var mera tystlåten än något annat på jorden, med milda, kvicka, mörka morkulleögon och klädd i lång grönaktig, stickad väst, svart bonjour och tätt åtsittande byxor, fasthållna med remmar över skorna, öppnade dörren.

— Jag går inte ut mera, Markey. Mrs Markey får ge mig litet middag. Det duger med vad som helst.

Markey gjorde ett tecken att han hört, och

Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen **IDOZAN**. Förenar hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

de bruna ögonen under bryn, som gingo ihop och bildade en enda lång, svart linje, granskade husbonden från huvud till fot. Han hade nickat redan i går kväll, då hans hustru sagt, att farsgubben skulle ta det hårt. Så drog han sig tillbaka till de bortre regionerna, gjorde en knyck med huvudet åt gatan till och en gest uppåt med handen, varav Mrs Markey, som var en skarpsinnig kvinna, förstod, att hon skulle gå ut och handla, emedan herrn skulle äta hemma. När hon var gång-en, satte sig Markey mitt emot Betty, Gyps gamla barnjungfru. Den korpulenta kvinnan grät fortfarande på ett stillsamt sätt. Det gjorde honom riktigt melankolisk, och han kände sig böjd att själv tjuta som en hund. Sedan han tyst betraktat hennes breda, skära, tårsköljda ansikte i några minuter, skakade han på huvudet, och med en sväljning och en darrning i sin välmående kropp upphörde Betty att gråta. Man tog hänsyn till Markey.

Winton gick först in i sin dotters sovrums och såg på den tömda sidenhöljda ordningen därinne och den övergivna silverspegeln, medan han ilsket snodde sina små mustascher. Sedan slog han sig ned i sin helgedom framför brasan utan att vrida på ljuset. Den som tittat in, skulle ha trott, att han sov, men den djupa länstolen och den hemtrevliga brasans sövande inflytande hade fört honom tillbaka till det länge sedan förflutna. Vilken olycklig slump hade kommit honom att gå förbi hennes hus i dag!

*

Somliga människor påstå, att det inte finns någon själarnas frändskap, det finns intet fall — då en man åtminstone blivit bankrutt på lidelse för en enda kärleks skull. I teorin är det kanske sant. I verkligheten finns det sådana män — desperata män, lugna och självbehärskade, de sista att vänta att naturen skall spela dem ett sådant spratt, de sista att önska underkasta sig på det sättet, de sista att veta, när deras ödes timma är slagen. Vem kunde ha förefallit sig själv och för resten också andra mindre benägen att bli över öronen kär än Charles Clare Winton, då han steg in i Belvoir Hunts balsal den där decemberkvällen för tjugofyra år sedan? Han var en duktig soldat, en dandy, en förstklassig jägare som nästan blivit ett ordspråk i sitt regemente för sin kyla och för en slags artig ringaktning av kvinnor såsom tillhörande det mindre viktiga i livet — och han hade stått där vid dörren utan någon brådska att dansa och överblickat salen med en min, som inte verkade "översittare", emedan den inte alls var låtsad. Och se! — hon hade gått förbi honom, och hans värld var för alltid förändrad. Var det en ljuseffekt, som kom hela hennes själ att stråla igenom en halft överraskad blick? Eller ett litet konstgrepp i gången, en vajande, förledande svikt på kroppen, var det sättet på vilket hennes hår föll i en våg bakåt eller en fin doft som av en blomma? Vad var det? Hon var hustru till en godsägare i trakten, som hade ett hus i London. Hennes namn? Det betyder ingenting — hon har varit död länge nog. Det fanns ingen ursäkt — hon var inte någon misshandlad hustru. Det var ett vanligt, banalt äktenskap, som varat i tre år, inga barn. Mannen var en hyggelig karl, femton år äldre än hon och redan nära att bli invalid. Ingen ursäkt! Likväl var Winton en månad efter den kvällen hennes älskare, inte bara i tankarna utan också i handling. Det var något så fullständigt på sidan av "det korrekta" och hans känsla för vad som var hederligt och

passande för en officer och gentleman, att det helt enkelt aldrig varit fråga om att väga skälen för och emot, då de senare så fullständigt hade övertaget. Och likväl hade han från denna första kväll tillhört henne och hon honom. För vardera av dem var den enda tanken hur de skulle få vara tillsammans. Men i så fall — varför reste de då inte bort tillsammans? Inte av brist på böner från hans sida. Och säkert skulle de ha rest, om hon överlevat Gyps födelse. Men att stå inför utsikten att förstöra två mäns liv, som det tedde sig för henne, hade hittills varit för mycket för denna vekhjärtade varelse. Döden stillade hennes kamp, innan den var avgjord. Det finns kvinnor, hos vilka en gränslös hängivenhet ännu kan gå hand i hand med en tvivlande själ. Sådana äro i allmänhet de mest fångslande, ty förmågan av fasta och snabba beslut berövar kvinnan hennes mystik, den subtila atmosfären av förändring och slump. Fastän hon bara hade en fjärdedel utländskt blod i sig, var hon inte alls engelsk. Men Winton var engelsk ända in i hjärtrotten, engelsk i sin känsla för form och i det besynnerliga inslag av full och hel förtvivlan, som kan krossa formen till spillror på ett område av ägarens liv. Det skulle aldrig ha fallit någon in att kalla Winton "excentrisk" — hans hår var alltid utsökt benat, hans skor blänkta, han var stel och tystlåten, han erkände och iakttog alla regler för ett belevat uppträdande. Men likväl var han ifråga om denna enda dårskap lika förlorad för världen och dess åsikter som den långhärigaste bohème ibland oss. Fastän han vilket ögonblick som helst under deras kärleks enda år skulle ha riskerat sitt liv och offrat sin karriär för en enda hel dag i hennes sällskap, komprometterade han henne aldrig med ett ord eller en blick. Han hade drivit sitt skrupulösa iakttagande av vad hennes "heder" fordrade till en spets, som var bittare än döden genom att till och med gå in på att hon dolde symtomen på deras barns ankomst. Att han betalade den skulden var utan jämförelse den tappreste handlingen i hans liv, och även nu vållade detta minne smärta.

Just till detta rum hade han kommit tillbaka, när han fått höra, att hon var död, samma rum, som han möblerat om efter hennes smak, så att det ännu med sina länstolar av satinvalnöt, det lilla sirliga skrivbordet från Jacob I:s tid, sina skärmförsedda gamla bronskandelabrar och sin divan hade ett utseende, som föreföll exotiskt i ett ungarshem. Där, på bordet, hade det legat ett brev, som kallade honom tillbaka till regementet, och beordrade honom i aktiv tjänst. Om han hade fattat vad han skulle gå igenom, innan han kom i tillfälle att försöka mista livet där ute, skulle han säkert ha tagit detta liv, där han satt just i denna stol framför brasan — denna stol, som var helgad åt henne och minnet. Han hade inte den tur han önskade sig i detta lilla krig — män, som icke bry sig om ifall de leva eller dö, ha sällan den turen. Han vann ingenting annat än utmärkelse. När det var slut, fortsatte han med några flera linjer i ansiktet, några flera rynkor i hjärtat sitt soldatliv, han sköt tigrar, jagade vildsvin, spelade polo och deltog i rävjakter ivrigare än vanligt. Han gav icke världen några förtroenden, men han vann alltjämt den besynnerliga, obehagliga beundran, som män hysa för dem som förena hänsynslöst mod med ett iskallt sätt. Eftersom han var mindre språkssam än till och med flertalet av sina likar

och aldrig i sitt liv talat om kvinnor, förvärvade han icke rykte som kvinnohatare, fastän han så uppenbart undvek dem. Efter sex års tjänstgöring i Indien och Egypten förlorade han högra handen i en attack mot dervischer och blev nödsakad att ta avsked med majors rang, trettiofyra år gammal. Längre hade han blotta tanken på barnet, hans barn, vars födelse kostat den kvinna han älskade, livet. Sedan kom det en besynnerlig förändring i hans känslor, och under de tre sista åren före hans återkomst till England hade han vant sig vid att skicka hem diverse småting, som han kom över i bazarerna, till lekaker. I gengäld hade han åtminstone två gånger om året fått ett brev från den man, som ansåg sig vara Gyps far. Dessa brev läste han och besvarade. Godsägaren var en älskvärd man och han hade varit fästad vid henne, och fast Winton aldrig någonsin ansett det vara möjligt att ha handlat annorlunda än han gjort, hade han hela tiden bevarat en rättvis och formell känsla för den orätt han gjort denne man. Han kände inga samvetsksval, men han hade alltid en besvärlig känsla av en obetalad skuld, mildrad av vetenskapen, att ingen människa någonsin annat något, och reducerad av minnet av den förfärliga tortyr han uthärdat för att skydda dem båda mot misstankar.

Då han slutligen plus utmärkelse och minus handen skickades tillbaka till England, hade godsägaren kommit för att hälsa på honom. Den stackars mannen led svårt av äggvita. Winton besökte än en gång det där huset vid Mount Street med en sinnesrörelse, till vars kvävande det fordrades mera mod än till en kavalleriattack. Men en man, den där "har hjärtat på rätta fläcken" som han skulle ha uttryckt sig, låter inte kuva sig av vibrationerna i sina nerver, och han betraktade dessa rum, där han sist sett henne, genomgick den ensamma lilla middagen med hennes man utan ett tecken till känsla. Han träffade inte lilla Ghita eller Gyp — det var det smeknamn hon givit sig själv — ty hon låg redan i sin säng, och det dröjde en hel månad innan han kunde förmå sig själv att gå dit vid en tid på dagen då han kunde få se barnet, om han ville. Faktum är att han var rädd. Vad skulle åsynen av denna lilla varelse väcka till liv inom honom? När barnjungfrun Betty kom in med henne för att hon skulle få råka officeren med "läderhanden", som skickat henne de roliga leksakerna, stod hon lugnt och stirrade på honom med sina stora, mörkbruna ögon. Hon var sju år, och hennes lilla bruna sammetsklänning räckte knappt till knäna, det ena av de smala benen hade hon satt framför det andra, så att de liknade benen på en liten brun fågel — ansikts-ovalen med det allvarligt undrande uttrycket hade en varm gräddfärg utan något rött i sig utom läpparna, som varken voro fylliga eller tunna, med en insänkning, den allra näpnaste lilla grop, vid ena mungipan. Håret, som hade en varmt mörkbrun färg, var särskilt omsorgsfullt borstat och uppbundet med ett smalt rött band från pannan, som var bred och tämligen låg, och detta gav henne ökat allvar. Ögonbrynen voro smala och mörka och utsökt välvda, den lilla näsan var fullkomligt rak, den lilla hakan precis mitt emellan rund och spetsig. Hon stod och stirrade, tills Winton log. Då försvann allvaret från hennes ansikte, läpparna skildes åt, ögonen tycktes sväva undan en smula.

(Forts.).

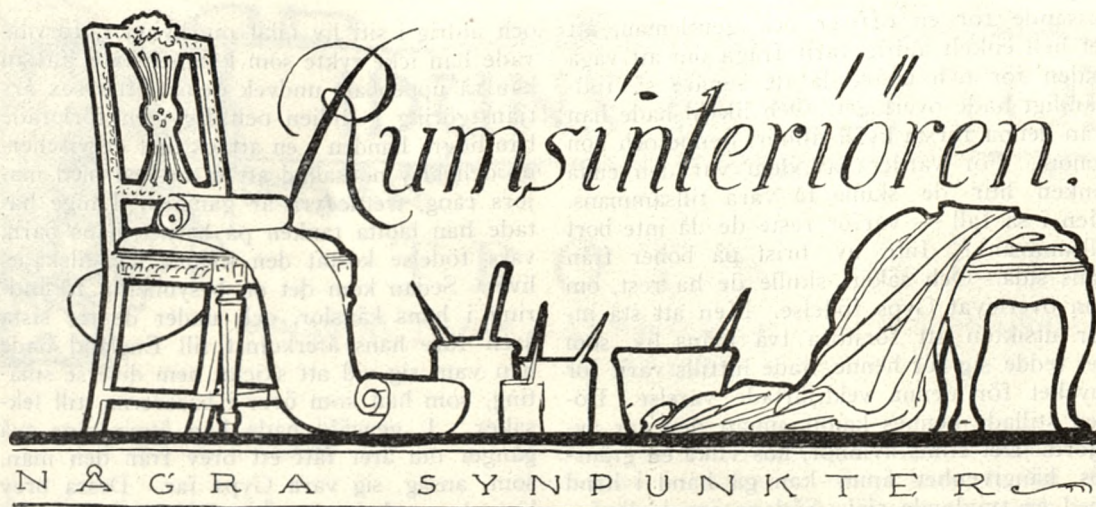
Äkta Spets- & Sidendépôt
LINNÉGATAN 38

Tel. 77436. 2 tr. HISS. Norr 19700.

TYLLSPETSAR i vitt och svart
i alla bredder.

Tyller - Blommor - Guirlander till sällskapsdräkter.

NÅGRA SYN PUNKTER

DET HAR NÄSTAN ÄNDA TILL leda skrivits om den moderna rumsinredningsfrågan och efter de anvisningar, som här och där givits, har man snyggat upp eller som det kallas restaurerat litet varstades i hemmen landet runt.

Om frågan konst och konstnärlighet i hemmet, vackrare vardagsvara, är intet annat än gott att säga, ty skönhetsbehovet måste tillfredsställas och det måste väckas, om det slumrar samt utvecklas. Men det har rätt ofta hänt, att man, sedan restaureringsivern gripit en, tanklöst offrat en gammal stämningsfull interiör blott därför, att den inte är kongruent med de ofta utländska mod förebilder man går efter. Och så har just det hänt, som hänt i alla tider, men som vi ha svårt att uppskatta, när vi på avstånd betrakta för decennier sedan genomkämpade smakstrider. I den heliga smakens namn har man förstört gammal vacker konst för att ersätta den med en annan, vars enda värde kanske är, att den representerar moderiktningen för dagen. I stället för den gamla stämningsfulla interiören har man fått en död och uppkonstruerad rumsbild, i vilken man inte trivs eller i vilken man själv inte alls passar in.

Man får aldrig glömma, att den moderna rumsbild, liksom allt, som har med modet att göra, kan vara en synnerligen växlande företeelse och att den interiör, som i dag är "alldeles bedärande" i morgon kan anses som rena rama brackigheten.

I en gammal kyrka hitta vi ett altarskåp, som ursprungligen gjorts i gotik i en s. k. mörk medeltid, men detta skåp har någon gång under 1700-talets första år blivit omhändertaget av någon Schönggeist, som tagit sig friheten "restaurera" hela härligheten i barock. Och då skria vi genast på barbari, vandalism. Men detta hindrar inte, att vi själva kunna begå precis samma förbrytelse inom vår egen hank och stör och dessutom tycka att resultatet är riktigt "piffigt".

Tänk bara på hur smakriktningarna växla. Under Biedermeiertiden (1820—40-talen) ansågs hela begreppet rokoko som uttryck för brackighet och hjälplöst omodern efterblivenhet. För 1870—80-talets människor hade just ordet Biedermeier precis samma betydelse, och nu har tiden lagt sin försonande slöja över båda dessa epoker samt gjort dem båda på nytt omtyckta. Så kan smaken växla.

Tänk på den för 30 år sedan så beundrade matsalen i sin svarvade tyska renässans, ofta av ljusgul ek, förmaket med sina valnötsmöbler och sin obligatoriska trymå och tänk på "jugend-stillen" (den nya engelska stilen, som fransmännen kallade den) med

alla sina konsekvenser eller rättare komplikationer. Nu är allt detta lyckligt övervunnet men torde dock alltjämt i vetenskapligt intresse kunna studeras särskilt på järnvägs-hotell i stationssamhällen.

Allt ihop är nu så antikverat, att man ogärna vill kännas vid, att man verkligen en gång tyckte det var vackert.

Och hur ha inte saker och ting förändrat sig, sedan de nyare idéerna, rumskonstbegreppet, så att säga började vakna. Herrgårdsrokoko kom då på modet igen. I sitt pärongrå eller vita tillstånd har denna möbelstil fått något svenskt i sig och en del former av den kunna måhända vara rätt svenska. Möbelen kallas även borgerlig rokoko eller t. o. m. bondrokoko, som ju dock är en betydligt enklare form. Egentligen torde möbelstilen snarast böra hänföras till barocken och icke alls till rokokon, närmast torde den vara kommen från Holland eller England ("Queen Anne").

Denna möbel togs emellertid till nåder igen för en tio, femton år sedan och ansågs då, i ek eller mahogni, vara det enda tänkbara för matrummet. Men så blev den så populär, att människor med s. k. utvecklad eller personlig smak icke ansågo med sin värdighet förenat

Salong i en villa, väggar i crème, möbel vittlackerad i herrgårdsrokoko och Louis XVI med färgrikt överdrag.

att hysa den. Och tänk all förgylld Louis och rokoko, all Carl Johan i mahogni eller björk, som slumpats bort såsom allt för triviala. Och det var inte längre sedan dessa möbler utgjorde hemmets stolthet! Så har man kastat sig in på utländska, särskilt engelska, möbler, Chippendale, Hepplewhite, Adam m. fl., men av dessa är ganska svårt finna verkligt vackra exemplar både i England och här hemma. Vanligen klicka dessa eftergjorda möbler i proportionerna, bli fabriksarbete och förlora originalens charm.

Så har det även gått med rumsinredningarna, med tapeter, rummens färgverkan, mattor, gardiner, belysningsamatur och allt.

Så är det! Den moderna rumsinteriören är alltid beroende av modets växlingar, den kan vara "förtjusande" i dag men "trivial" i morgon. Och skall den ständigt följa med sin tid, så blir den aldrig färdig.

Det finns rumsinteriörer, som icke äga annat berättigande än det, att de för dagen äro ultramoderna och det är naturligtvis i första hand just sådana, som löpa största faran att bli olidliga i morgon.

Men det finns också rumsinteriörer, som stå sig i alla tider.

Smak och personlighet äro grundvillkoren för en god interiör. Saknas den ena av dessa förutsättningar, kan den då och då ersättas av den andra. Sällan är det så lyckligt, att de äro förenade. En smaklös och operonlig interiör är hopplös även om den är aldrig så dyrbar eller modern.

En personlig interiör bibehåller en god del av sin charm även om den någon gång inte precis kan kallas smakfull. Personligheten får dock ej urarta till ett uppkonstruerat originalitetsjakt. Man kan finna "lyor" och "krypin" med en underbar hemtrevnad mitt uppe i allt skräp och en personlig charm, som svårigen kan erhållas i en konstruerad eller lånad interiör.

Och hemtrevnaden torde väl vara en huvudsak, när det gäller en människoboning.

Icke sällan ser man i hem dels hela möblemang dels enstaka föremål, som omisstagligt verka vunna på lotteri, så oförenliga äro de med sin ägares läggning och natur. Hur dyrbara, "fina" och moderna dessa föremål än kunna vara, äro de dock oberättigade på sin plats — de bara stå och skräpa. Vad som inte passar in i miljön är och förblir ett otyg oavsett dess eget värde i och för sig.

Det är därför inte meningen att göra stilrum, vilka tillhöra en smakriktning, som lyckligtvis för länge sedan är övervunnen. Stilrummet får så gott som alltid en torr, operonlig prägel över sig. På gamla herrgårdar och slott med en massa rum, gamla äkta möbler och interiörer, äro de ju dock berättigade men knappast som boningsrum i hyreslägenheter och villor.

Ha vi några som helst möjligheter därtill, så hysa vi svenskar en viss benägenhet att omge oss med en myckenhet, som endast undantagsvis kommer till användning. På en större engelsk herrgård kan man finna en 4 à 5 sällskapsrum (däribland inberäknade matsal, bibliotek och ofta även biljardrum) samt 40 sovrum. På en svensk gård av liknande anspråk skulle man snarare vänta att finna 40 parad- och sällskapsrum samt 5 sovrum.

I så fall skulle ju detta svenska hem utan att allt för mycket inkränkta på utrymmet kunna reservera något dussin rum till stilrum. Men hur hjärtinnerligt ledsamma dylika

Ledolintvålen

är den förnämsta Toilett-tvålen emedan den gör en finmig, narig och ful hy slät och fraiche. Rek. av framstående läkare. Finnes i alla välsorterade affärer. **Tekniska Fabriken Ledolin, Stockholm. Riks 26 62**

rum verka, om de äro uppgjorda, ha vi ofta sett bevis på. Kraftiga sådana bevis ha vi på Gripsholm, där den äkta "hertig Carls kammar" lyser som en pärla över de tråkiga uppgjorda s. k. Vasarummen. Och se på det danska Frederiksborg, denna fullständigt döda fil av praktgemak i olika stilar — jämför dessa med de par tre små vrår, som räddats undan branden och äro de äkta.

Men icke desto mindre envisas fru Pettersson att absolut vilja ha sitt piano i "empir, så det går i stil med förmaksmöbeln". De elektriska lamporna och värmeledningselementet borde alltså även vara i "empir".

Ett stilrum, t. ex. ett förmak i "empir" i en hyreslägenhet företer vanligen en hopplös anblick, schablonmässig, fantasilös, där endast det "som går i stil" är berättigat.

Skall fru Pettersson inreda sin salong i exempelvis gustaviansk stil, så tillkallar hon en målare. De gå kanske tillsammans igenom något planschverk över gamla franska Louis XVI-interiörer från Versailles, Trianon, Fontainebleau eller några "hôtels" i Paris. Och så kopieras och schabloneras och resultatet blir obönhörligt det gamla vanliga. Allt liv, all charm är bortblåst, hela det berättigade i förebilden är försvunnet, endast en tom dussin-schablon står kvar.

Och orsaken? Först och främst passade inte rummets proportioner, endast fördelningen av fönster och dörrar kan spela en stor roll för att inte tala om höjd och bredd. Sedan, förebilden var måhända ett konstens mästerverk, icke tillkommen för att åstadbringa ett stilrum utan som ett direkt uttryck för konstnärens fantasi och skaparvilja. Stilen var för honom inte en yttre schablon utan en väg till nya möjligheter, nya skönhetsvärden, en dikt med nya fantasier över ett gammalt motto.

Detta gäller Versailles praktsalor likaväl som den vandrande målarens krusiduller på väggen i ett gammalt svenskt herrgårdsrum. Och dessutom, ett gammalt rum är ofta fyllt av en underbar stämning, som svårigen kan eftergöras. Det är kanske ofta just stämningen i ett rum det hela kommer an på, detaljerna kunna vara mindre väsentliga.

Fredrik den andres Sans Souci var visserligen byggt på de denna tid moderna Versaillesmotiven, men var dock ej plagiat utan en fristående fantasifyllt rokokodikt, då däremot Ludvig den andres torra Herrenchirnsee

Del av ett färgstarkt rum av den sort som helst bör användas med stor försiktighet.

visar kopians stora både faror och misslyckande. Det var också bra mycket lättare att dikta rokok och barock på 1700-talet än att göra detta så sent som mot slutet av 1800-talet.

Gammal herrgårdssal med väggar i varm vit färg, möbler av mörk mahogny i Carl-Johan, Chippendale och modern stil. Möbelöverdrag svart med rikt mönster i rött, rosa och blågrönt.

De gamla möblerna ha sin onekliga charm, det kan inte frångås och några nya livskraftiga linjer för möbelformen ha vi knappast. Vi leva åtminstone på de gamla motiven. De

gamla möbellinjerna ge vanligen lugn, något som icke alltid är fallet med nykonstruerade.

I interiören kunna de gamla och de nyare möbelföremålen lämpligen blandas med varandra. En sådan blandning kan vara mycket verkningsfull, men då de gamla möblerna därigenom lätt framhävas som solitärer, ställer man ofta, mer eller mindre ofrivilligt, större fordringar på deras formskönhet, än då de förekomma samlade i sin egen miljö.

Visserligen erhåller man ofta större möjligheter till personlighet i interiören genom att blanda olika möbelstilar, men är blandningen oförsiktigt och smaklöst gjord kan den lätt förläna rummet intryck av möbelfärr.

Det ligger ett stort intresse i att själv så småningom söka samman de olika detaljerna i ett sådant rum. Och därvid bör den regeln gälla, att intet föremål anskaffas utan att det verkligen håller måttet; alltså intet kritiklöst sammanrafsande av allt möjligt därför att det är "antikt" eller därför att det är billigt.

På så sätt komma rummets olika föremål mer till sin rätt och enformighet kan undvikas. I vissa fall kan det vara lämpligt ha en enhetlig, diskret "grundmöbel" mot vilken de andra lösa möblerna få göra ett avbrott.

Ty stilrummet behöver alls ej vara i en eller annan historisk stil, det kan lika ofta vara eftertelefonerat från närmaste möbelfirma. Och där är allt i stil med vartannat, varje stol är en fabrikskopia av alla de andra och slingan eller fabriksinläggningen, som man ser på soffans ryggstöd, förekommer konsekvent på allt, piano, nothylla, klocka, kornischer och kanske även på gardinerna och dörrförhängena, som frun själv sytt. Ett sådant upprepande kan ju ha sitt värde som fabriks- eller bomärke, men det gläder ingen.

En interiørs charm är fullständigt oberoende av värdet eller inköpspriset. En enkel och billig men verkligt smakfull och personlig interiör är vanligen långt vackrare än en, vars värde ligger i de pampiga prislapparna, som då helst borde få sitta kvar. Ja, en allt för dyrbar och pompös möbel kan lätt rent av trycka ned och förstöra en interiör, där den inte passar.

En av mina vänner har en stor vacker salong, som i sina proportioner starkt erinrar om en gammal herrgårdssal. Förr i tiden var detta rum ovanligt vackert och stämningsfullt. Det var då möblerat med några ärvda gamla föremål, som kompletterades av enkla vit-

Ljus salong i en villa. Väggarna vita, möbelöverdrag i smultronfärg, matta övervägande lila och grönt med detaljer i möbelygets färg.

Ett lugnt matrum, vars svenska möbel lyckligt smälter samman med väggarnas delvis främmande karaktär.

Salubrin vill ingen undvara som lärt känna dess goda egenskaper

BLUS BLIR ELEGANT KEMISKT TVÄTTAD ELLER FÄRGAD HOS ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

lackerade möbler i gammal stil och med glada bomulls- eller cretonneöverdrag. Den tiden satt man alltid i det rummet, man trivdes bäst där.

Senare begav det sig, att min vän fick ärva en hel del pengar och då växte anspråken. När jag för ett par år sedan besökte honom, hade salen helt ändrat karaktär.

Allt var nu nyanskaffat. Salen var nu ett praktgemak, som kunnat göra heder åt vilket kungaslott som helst. Möbelen var i Louis XVI och skulle ha tillhört Marie Antoinette, vilket alls ej var otroligt. Den var verkligen ovanligt vacker, rikt, skulpterad, helförgylld med oxiderade bronsbeslag, klädd med dessa dyrbara gamla avpassade, direkt för möbelen vävda, silkesgobeliner. De gamla tunna vita gardinerna, lätta som spindelväv, hade ersatts med fordrade tunga av härlig och "stilren" sidenbrokad.

Detta var ju ett helt annat rum, dyrbart, högförnämligt, smakfullt och dessutom värdigt en samlare av gammal konst som min vän var, men — — —

Förr i tiden hade detta rum varit en omtyckt och trivsam tillhållsplats för både familjen och umgänget. Nu satt ingen människa där frivilligt, utan alla sökte sig in i något av de angränsande smårummen. Alltnog, min väns gamla sal hade blivit ett rum, som han kunde hysa en berättigad stolthet över, ett rum, som han kunde visa för sitt umgänge, men det var inte längre ett böningsrum i hans våning, hans vackra sal hade på en gång degraderats till en praktfull — förstuga.

Liknande episoder ha vi nog litet varit i tillfälle att iakttaga hos oss själva, eller kanske lättare hos andra.

Då och då blir man ombedd att vara någon, särskilt små fruar, behjälplig vid val av tapeter "till ett herrum möblerat i ek" eller möbeltyg "till en möbel i empir — det skall väl vara sådant där med kransar på — — —".

Här komma vi in på interiörens färgproblem och det är strängt taget nästan det viktigaste av allt samman.

Båda dessa frågor, möbeltyget och tapeten äro beroende dels av varandra dels av det stora hela. Ett rum är en komposition, där allt borde stå i visst färgförhållande till vartannat. Man kan svårligen välja ett möbeltyg utan att man känner tapeternas, mattornas, gardinernas och andra föremåls färger i samma rum.

Färgverkan måste vara harmonisk i ett rum. Den får gärna vara diskret men aldrig död. Färgglädje behöver icke saknas, men man måste nogsamnt överväga *var* och *hur* denna skall åstadkommas och inte kritiklöst hopa en massa färgstarka föremål, som splittra interiörens helhetsverkan och lugn.

Det var en tid, då allt skulle gå "i färg", men dessa rum blevo så ledsamma, att ingen längre kunde härda ut i dem. Dyliga rum, helt hållna i en viss färg, gult, grönt, blått, blevo dessutom helt förstörda blott en dam i olämpligt färgad dräkt inträdde, eller också blev hennes toalett ohjälpligt fördärvad i detta rum.

Mången anser dock, ehuru felaktigt, att dessa enfärgade rum äro uttryck för högre

T V Å D I K T E R

Av E. N. SÖDERBERG.

SOLNEDGÅNG.

*Vid avskedsglansen från en dag, som bärgas,
i purpur färgas*

ett segel, spänt av mild och förlig bris.

För var minut allt fjärmare det hinner,

tills sist det svinner,

där sky och våg bli ett i gyllne dis.

*För längtansburen dröm som följer färden,
ett budskap är den*

om andens hemfärd till sin anings land,

det landet bortom växlingar och tider,

där solen sprider

ett evigt skimmer kring de sällas strand.

*Jag bidar, att en gång skall aftonglöden
på ljusa flöden,*

min farkost bära till en livets hamn.

Var signad, solnedgång! När dagen svalkas,

alltmer jag nalkas,

fast här det skymmer, till en ljusets famn.

MOT MÅLET.

En gång som kvällstrött bölja

min livsvåg saktad slår,

förbidande att skölja

den strand, där ro den når.

Till sist ej mer, I unga,

jag följa kan er färd,

jag känner skyar tunga

sig svepa kring min värld,

och om än solen lyser,

för eder sommarvarm,

mitt väsen höstligt fryser,

min väg blir vinterarm.

Men ett dock kvalet lindrar

att öde stigar gå:

av klara stjärnor tindrar

oändlighetens blå

och mig ett budskap sänder

med överjordiskt ljus,

att sist jag ändå länder

till hem och fadershus.

färgkultur. Färgkulturen kommer först till sin rätt, när det gäller färgsammansättningar och färgmotsättningar, och det är vanligen just genom dessa man åstadkommer färgcharmen i ett hem. De kraftiga, utmanande färgerna höra nog knappast hemma inom vårt

hems hank och stör. De bli lätt plågsamma och äro nästan alltid farliga för damernas toaletter och — utseende. Håll det stora hela i lugna, dock levande färger men släpp gärna lös en jublande färg på någon plats, där den inte gör någon skada utan tvärt om sätter pricken över "i".

En allt för ömtålig och subtil färgskala kan också ha sina faror. Jag vet ett rum, som faktiskt förstördes av att någon, i barnsligt oförstånd lagt en bok i cinnoberrött band på ett bord.

Vår färgkultur står i allmänhet på en synnerligen låg ståndpunkt. Den behöver utvecklas och vi kunna själva utveckla den med litet god vilja och energi. Men den behöver därför inte drivas in på ytterligheter, vilka oftare visa jäkt efter originalitet och "nyheter", än verklig färgkultur.

Interiörens färger spela egentligen en större roll än dess linjer. Färgintrycket kommer omedelbart och är detta ofördelaktigt, så trivs man ej i det rummet, hur komfortabelt och elegant det än kan vara. Denna erfarenhet har nog mången gjort icke minst i hotellrum.

Försök få färgklangen i ert rum vacker och harmonisk, ty detta är av större betydelse för er än ni anar. I hemmet vill man finna ro och vila, harmoni och lugn men även glädje. Laga att alla dessa moment bli beaktade i ert hem. Det kostar inte mer än att få allt oharmoniskt, upprivande och fult.

Är ni övernervös och ur jämnvikt, så kan det hända, att färgerna i ert rum inte helt äro utan orsak därtill. Orsak kan vara för mycket sagt, men de äro ofta medverkande faktorer.

Sök i komponerandet av ert hem ej efter det nyaste nya, utan nöj er med det, som hos er själv framkallar känsla av hemtrevnad, ro, glädje och lugn. En del nutida dekoratörer älska att laborera med så rak-knivskarpa färgmotsättningar, att det ofta blir ens enda motgift att krypa in i ett s. k. gammalt brackigt 80-tals rum med valnötsmöbler och schaggöverdrag.

Alltnog, en interiör behöver inte vara dyrbar, den kan bli lika vacker ändå. Dess eftersträvansvärda charm ligger i smaken, personligheten, färgsammansättningarna, vilket allt tillsamman bildar stämningen.

I den våg av restaureringsiver, som nu i några decennier gått fram över landet, ha många kultur- och skönhetsvärden gått förlorade. Se blott på en hel del gamla herrgårdar och slott, som tack vare denna nu endast bjuda på tyska bierkneipinteriörer i 1890-talets smak. Och nu riva vi ned detta och kopiera engelska och franska interiörer, som dock onekligen äro mer kultiverade.

Men hur skall på så sätt en nationell rumskonst någonsin kunna uppstå i vårt land? Våra grannar danskarna ha farit mer pietetsfullt fram. De ha nu också en liten nationell grund att bygga på.

Men dock ha vi ännu om ock få gamla, alltid vackra och levande, interiörer kvar från gångna tidsperioder. Visserligen äro de vanligen gjorda efter främmande motiv men dock så pass självständiga att på dem bör kunna byggas någon nationell grund för vår framtida utveckling. JARRAMAS.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr, Iduns Exp, Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

NAGOT OM KONSERVERING AV ÄRTER OCH SOCKERÄRTER.

FÖR EN HUSMODER, SOM HAR EGEN trädgård till sitt förfogande, nalkas nu med stora steg en mycket arbetsam och också mycket tröttsam tid. Jordgubbarne och hallonen ha knappast hunnit tillvaratagas för alla sina olika konserveringsprodukter, förrän en hel rad andra bär jämte grönsaker, svamp och frukter komma slag i slag. Och alla vänta de på husmoderns hand och öga, och alla fordra de var sitt odelade intresse, som inte tillåtes att slappna, huru trötta både händer, fötter och hjärna än må vara, och huru mycket de än må värka! — Det är inte utan, att mången med saknad ser tillbaka på forna tiders hjälpsamma och stödjande yngre och äldre kvinnliga släktingar, som ståde tålligt togo på sig en stor del av den husmoderliga arbetsbördan, utan att husmoderns anseende såsom duglig det minsta förringades. Men forna tiders hem behövede betydligt mycket mera arbetshjälp än som erfordras i våra hem, där numera ett flertal tid-, kraft- och arbetsbesparande hjälpmedel äro i bruk. Vilket dock ej hindrar, att förgångna tiders gamla och unga tanter fortfarande äro djupt saknade, och skulle varmt välkomnas om de åter igen gjorde sitt inträde i hemmen. Och ännu mer — nu skulle möjligen en ofta förut begången liten taktlöshet, mången underlåtenhetssynd, mången tanklöshet allvarligt sonas av ett nutida tacksamt släkte — och skulle aldrig tillåtas att åter upprepa sig.

Efter denna utveckling från ämnet börja vi så dagens förhandlingar, som denna gång komma att röra sig om socker- och spritärter, enkannerligen konserveringen av dem.

För att konservera ärter och för övrigt alla grönsaker har man att välja på tre olika metoder; sterilisering, torkning och saltning. Av dessa är givetvis sterilisering den finaste, och nästan också den lättvindigaste. Därnäst kommer torkning, som, väl utförd, ger ett ofta utmärkt resultat och sist nedsaltning, som trots att en hel del smak- och näringsämnen därmed gå förlorade, ännu är mycket använd bland flertalet av vårt lands husmodrar. Detta till stor del av den anledning, att nedsaltningen tar tämligen kort tid i anspråk.

Vid sterilisering av grönsaker på hermetiskt tillslutna burkar, måste stor noggrannhet iakttagas såväl med själva inläggningsprodukten, som och vad angår burkar, gummiringar m. m. Burkarna måste vara väl rengjorda, först med sodalösning och därefter väl ursköljda i ett par rena vatten. Sammaledes ock med locken och gummiringarna. Grönsakerna åter böra inkokas så snart som möjligt efter plockningen, ty ju friskare råmaterial är, desto finare blir konserveringsprodukten.

Vid all inkokning av grönsaker, skall steriliseringen ske vid 100 gr. Celsius, d. v. s. vid kokpunkten, och på en viss angiven tid, vilken under inga omständigheter får förkortas.

En del grönsaker kunna konserveras på vanliga vidhalsade buteljer. Förr i världen då inga bekväma konservburkar funnos, åstadkommas dock i hemmen en del förträffliga grönsakskonserver å dylika buteljer, däribland förträffliga gröna ärter, vilka, när de voro som bäst, ej överträffades av dem, som på våra tiders förstklassiga konserveringsburkar kunna åstadkommas. I det nedanstående skall nämnda gamla herrgårdsmetod också beskrivas.

Konserverade sockerärter på burk.

För konservering väljas vackra, nätt och jämt utvuxna ärtskidor. Ärterna rensas, sköljas och äro de stora — som t. ex. sabelärta — skäras de mitt itu. De läggas i kokande, lätt saltat vatten, och efter att ha legat häri under 5—6 min., eller tills de äro böjliga, upptagas de och överspolas med friskt vatten. De få avrinna på duk och plockas tätt på burkar. En kall (okokt) saltlag, i proportion av 1 (en) tsk. salt på 1 (en) liter vatten slås i burkarna så det står nätt och jämt över ärterna. Gummiringarna upptagas ur vattnet som de legat uti och läggas på den vattenfuktade kanten, varefter de också vattenlagda locken påläggas. Burkarna inspannas i sin ställning och denna placeras i den tillhörande kitteln, varefter så mycket vatten ihålles, att detta står något över locken. Kitteln placeras över frisk eld, och vattnet bringas hastigt till kokning. Efter uppkoket räknat, erfordras för 1 lit:s burkar en kokningstid (sterilisering vid 100 gr.) av 1½ tim. — Efter slutad sterilisering avtages locket på kitteln, och efter 5—10 min. lyftes apparaten varsamt ur det heta vattnet och placeras på svalt, dragfritt ställe. När glaset känns kalla, lossas fjädrarna.

Fullmatade, men ej övermogna ärter av god sort spritas. I allmänhet torde de under arbetet behöva sorteras i två storlekar. De läggas i kokande vatten under 2—4 min. och överspolas med friskt vatten, få avrinna på duk och läggas på burkar, mestadels på ½ lit:s sådana. Saltlag slås över ärterna, och steriliseringen försiggår som i föregående recept.

Konserverade spritärter på burk.

Fullmatade, men ej övermogna ärter av god sort spritas. I allmänhet torde de under arbetet behöva sorteras i två storlekar. De läggas i kokande vatten under 2—4 min. och överspolas med friskt vatten, få avrinna på duk och läggas på burkar, mestadels på ½ lit:s sådana. Saltlag slås över ärterna, och steriliseringen försiggår som i föregående recept.

Ann. Kan ångförvällning åstadkommas är dylik att föredraga framför förvällning i vatten. Ett bekvämt sätt är även, att ärter, och även andra grönsaker, nedsänkas i det kokande vattnet, inknutna i en ren handduk. — Till slut torde upplysas, att många husmodrar efter 2—3 dygns förlopp omsterilisera sina grönsakskonserver. Detta tillgår på så sätt, att burkarna, som de äro, åter inpassas i apparaten, som då ställes i ljumt vatten, och sedan efter uppkoket räknat få koka i 20—25 min. Dock skall också meddelas, att denna eftersterilisering ej alls är nödvändig, om den första steriliseringen skedde på rätt sätt, samt om densamma försiggick under ej allt för tryckande rötmanadsvarme. På samma sätt som ärter, konserveras *bondbönor*, *turska skurna bönor*, hela eller halva *vaxbönor* och hela *haricots verts*.

Spritärter konserverade på gammalt svenskt herrgårdsmåner.

Ärter av god sort, men ej övermogna spritas och sorteras i två storlekar. De få på inga villkor sköljas! Ärterna nedstoppas tätt på fullkomligt torra och rena flaskor och omskakas så att inga tomrum uppstå. — Lämpligaste storleken äro vanligen halvbuteljer. — En (1) rågad tesked socker och 1 (en) dito salt lägges överst i buteljerna, vilka korsvis på två ställen medelst fina och starka snören överbindas med s. k. apoteksknut. Buteljerna nedsättas i en hög kittel, på lämpligt underlag, t. ex. hö, träull, rena trasor e. dyl. och sådant stoppas även emellan buteljerna. Kallt vatten påslås i sådan myckenhet att det står över korkarna och kitteln ställes över frisk eld, så vattnet raskt bringas till kokning, vilken sedan fortsättes 1½ tim. (för halvbuteljer). Efter slutad kokning upptages buteljerna genast och avkyles så fort ske kan; dock aktas de för drag eller direkt kyla — t. ex. kallt vatten — då de gärna spricka. De hartsas omedelbart efter upptagningen ur vattnet, och efter någon timme nedbäras de i god källare.

Obs! Intet vatten får användas, enär detta — åtminstone förr — ansågs att efter en tid försämrade ärterna; däremot brukade mången tillika med sockret och ättikan hålla i msk. smält smör eller olivolja överst. Att vattnet under kokningen skulle stå över korkarna, ansågs ej alltid nödvändigt, dock var man noga att korkarna så snart som möjligt hartsades.

IDUNS KÖKSALMANACK.

(16—22 juli.)

SÖNDAG. Frukost: Biffar av sammanhackat kalv- och fläskkött, potatis, smör, bröd, rädisor, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Snäckor med kantarell- och fiskstuvning; kalvkyckling med gurksallad, potatis och legymer; jordgubbar och grädde.

MÅNDAG. Frukost: Löskokta ägg, smör, ost, rädisor, bröd; kaffe eller te. — **Middag:** Spicken skinka med stuvade sockerärter och färsk potatis; blåbärssoppa med uppstjälpt klimp.

TISDAG. Frukost: Fattiga riddare med sylt; smör, ost, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Fiskgratin (med nykokt färsk potatis); filbunke.

ONSDAG. Frukost: Sillsås med färsk potatis; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — **Middag:** Köttbullar med nykokt potatis; grönsallad; saftkräm med mjölk.

TORSDAG. Frukost: Kalvsylta med rödbetsallad och potatis; smör, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Färsk spritärtsoppa; enkel blåbärspaj med vispad grädde.

FREDAG. Frukost: Stekt fläsk med potatis; smör, rädisor, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Stekta rödspottor med potatis och gurksallad; rödgröt med vispad grädde.

RECEPT:

(Eftertryck förbjudes.)

Snäckor med fisk- och kantarellstuvning. Deg: 300 gr. mjöl, 150 gr. smör, ¼ tsk. salt, ½ tsk. socker, 1 dcl. vatten, 2—3 msk. grädde, 1 äggula. — **Stuvning:** 1½ lit. färsk kantarell, omkr. ¼ lit. rester av kokt eller stekt fisk, 2 msk. smör, 4 msk. mjöl, 2 dcl. buljong, 4 dcl. gräddmjölk, salt, socker, vitpeppar.

Mjölet siktas på bakbordet, socker och salt iblandas, och smöret fördelas i flockar. Blandningen arbetas med fingerspetsarna tills den är finsmulig, då äggulan, vattnet och grädden hastigt inarbetas. Degen får vila på kallt ställe en stund. Den utkavlas i ½ cm:s tjocklek och härmed beklädes baksidan av natursnäckor. Dessa ställas med den degbeklädda sidan uppåt på en plåt och gräddas i god ugnsvärme. När snäckorna äro rostgula, uttagas de och efter en kort stund avlyftas de.

Kantarellerna rensas lätt. (Skivorna få sitta kvar enär denna svamp sällan angripes av insekter.) De sköljas väl och skäras ej allt för fint, varefter de läggas i en kastrull, i vilken smöret har brynts. Kantarellerna få nu koka tills smöret är klart, vilket drar ganska lång tid (omkr. ¾ tim.), enär svampen är mycket vattenrik. När ej längre någon fuktighet synes i pannan och smöret är som en olja, påströs mjölet och alltsammans omröres väl. Buljongen och gräddmjölken påspädes småningom och den vispade äggulan iblandas. Det från ben väl befriade fiskresterna illäggas och stuvningen avsmakas med kryddor. Mördegssnäckorna värmas lätt och bredvid varandra på ett fat, samt fyllas med den varma stuvningen, som fördelas lika i alla. Serveras genast.

Obs! Finnes ej buljong kan tunn grädde i stället användas, i detta fall tillsättes ½ tsk. god köttextrakt.

Fiskgratin (för 6 pers.). — 1½ kg. gädda eller kolja, 1½ msk. ättika. — **Stuvningssås:** 2 msk. smör, 6 msk. mjöl, 5—6 dcl. fiskspad, 4—5 ägg, salt, socker, vitpeppar, riven ost. — **Till fatet:** 1 msk. smör. Fisken urtages, fläkes i filéer och befrias från skinn, ben och fenor. Filéerna ingnidas med ättikan och saltet och få ligga 1 tim. De avtorkas noga och läggas på ett tjockt smörbestruket eldfast fat och över fisken lägges ett smörat papper. Vid kanten hålles 3—4 msk. vatten. Fatet införes i god ugn, där fisken får nätt och jämt bliva färdigkokt. — På de sköljda fiskhuvudena, ryggbenen och fenorna slås i liter vatten, salt tillsättes, och därpå kokas fiskspad. — För stuvningen fräses smöret och mjölet 3 min., av det silade spadet, plus det som är på fiskfatet, påspädes så mycket att det blir en tjock simmig sås, som får koka 4—5 min. När såsen avsvanat, tillsätts äggulorna en i sänder, och stuvningen avsmakas med salt, socker, och vitpeppar. Äggvitorna slås till hårt skum och nedrörs försiktigt. Stuvningen, som bör vara stadig, bredes helt över fisken, riven ost strös över och fatet införes i god ugnsvärme. När gratinen fått rostgul färg, eller efter c:a 20—25 min., är anräddningen färdig.

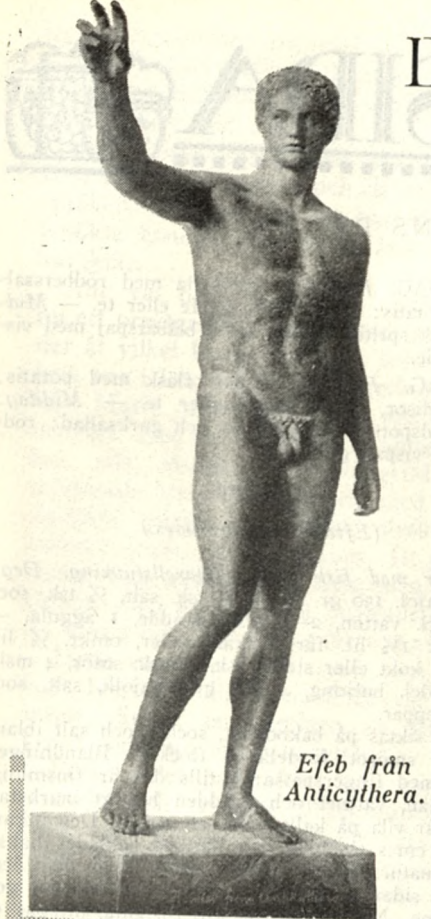
Uppstjälpt klimp till blåbärssoppa (för 6 pers.). — 1½ msk. smör, 5 msk. mjöl, 4 à 4½ dcl. mjölk, 1 msk. socker, 20 st. sötmandler, 1 ägg (1 äggula). — **Till garnering:** 10—15 sötmandler. — Smöret och mjölet fräses och mjölken påspädes småningom, varefter smeten får under vispning koka 7—8 min. Sockret, den skällade, stötta mandeln och det uppvispade ägget iblandas, och smeten får under vispning sjuda, men ej koka, tills den är lagom tjock. Den hålles i vattensköljd form eller spilkum och får kallna. Uppstjälps på fat eller tallrik och beströs med finhackad mandel eller ock med riven kokos.

RUMFORD BAKPULVER

Bakar hastigt, misslyckas aldrig.

(Amerikas bästa)
Receptbok gratis.

Finnes hos Eder handlande.

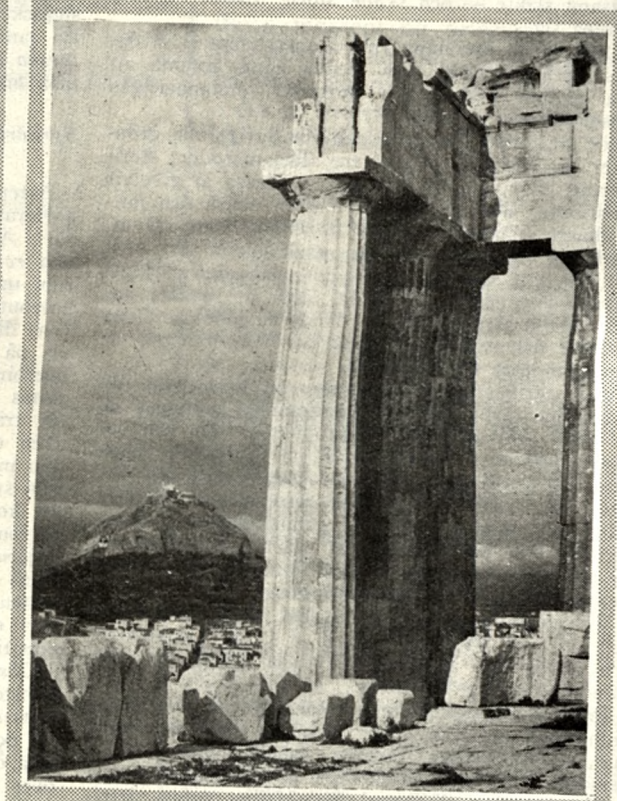
Efeb från Anticythera.

Akropolis.

Olympieion.

Detalj från Parthenon.

Del av Parthenonfrisen: Poseidon, Dionysos och Demeter.

Vas av guld.

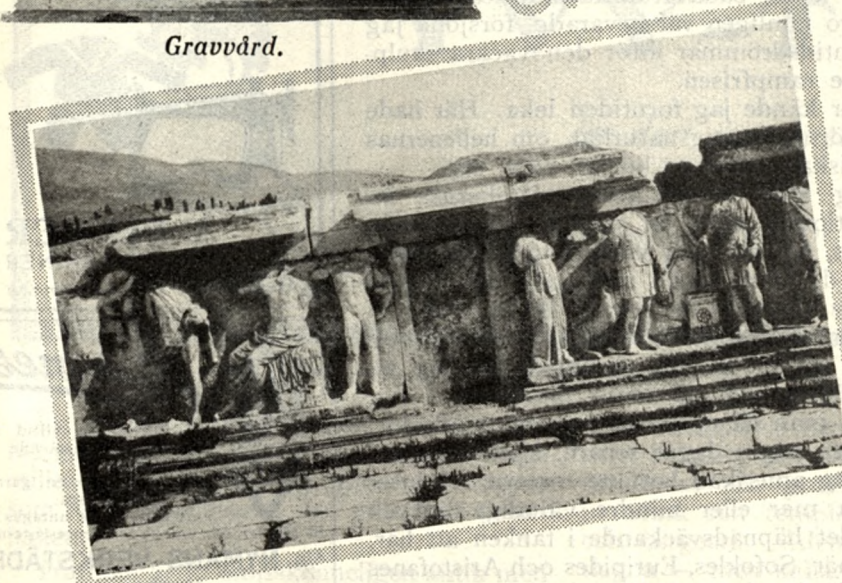
Gravvård.

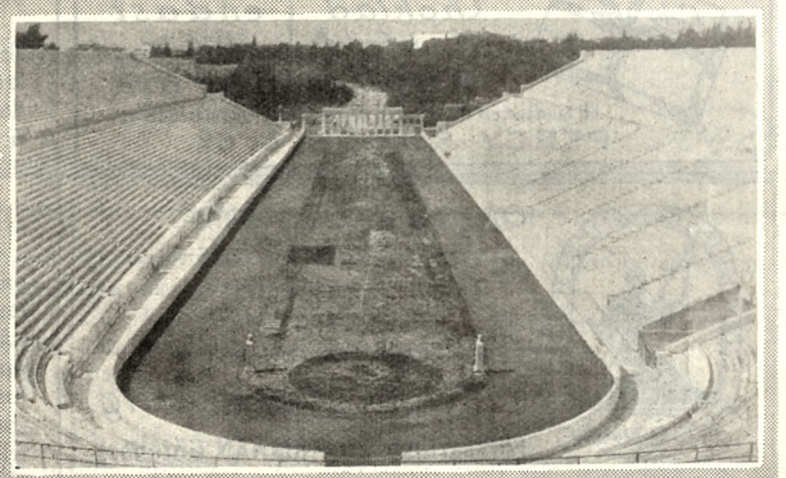
Nike templet.

Pallas Athenemiatyr i museet.

Rampfrisen på Dionysosteatern.

Stadion i Athen.

FRAN OLJOBERGET FLÖDADE EN gång ut över världen det kärlekens bud, som kom att befrukta i varje fall västerns hela andliga liv. Från Akropolis tempelborg mottog detta samma liv impulsen av skönhetsdyrkan och förnuftsodling.

Det hade nu förunnats mig lyckan att från båda dessa världshistoriska punkter erfara de oförgätliga intryck, som historiens själ i sammanhang med den mest storslagna natur förmår skänka. Ty den historiska betydelsen som vidlåder dessa ställen motsvaras av en rent yttre men icke desto mindre andligt väckande storhet, som ej kan underlåta att gripa även kyliga sinnen.

Vitt skilda till karaktär och stämning kunna de dock ur topografisk synpunkt i någon liten mån jämföras.

Från båda höjderna skådar man ut över en stad i fågelperspektiv, i båda fallen över en stad, som blivit focus för en hel världslig andliga liv, låt vara ett kristet och ett hedniskt folks.

Från Oljoberget vidgar sig blicken över kala berg för att i fjärran stanna vid en ljusstrimma i djupet — Döda havet. Även Akropolis behärskar kala berg och slätter, som sjunka ner i Salamis solbelysta bukt. Och dock vilken skillnad!

Oljoberget försänker sinnet i sträng asketisk kontemplation. På Akropolis lever

ännu, förstörelsen till trots, skönhetsglädjen och den underliggande världen synes full av liv och utveckling — låt vara att skenet i viss mån bedrager.

Besvikelse blir ofta lönen för strävan att nå ett mål, om vilket man på grund av auktoritetstro gjort sig stora förväntningar.

Akropolis kan ej skänka besvikelse. Det absolut sköna griper det mest okultiverade sinne. Även den mest klenmodiga människosjäl ryckes upp inför tanken: det är dock människor som skapat detta.

Redan från havet, när ångaren nalkas Piræus, upprullar sig långt inåt land genom de blå töckenslöjorna ett för nykomlingen nästan oförklarligt panorama, ett förvirrat system av byggnader, dominerat av två oproportionerliga jättestoder: Akropolis och Lykabettos.

Mellan dessa fristående två bergskäglor vilar staden Athen.

Även det moderna Athen är en vacker stad, och inom sig gömmer även det många antika skatter, men det är Akropolis som fascinerar, som sätter tankar och fantasi i rörelse, som genast drar till sig besökaren, vare sig han föredrar att arbeta sig upp genom de gamla stadsdelarna eller att följa den så att säga officiella vägen

med utgångspunkt från den vackra platsen kring Zappion.

Redan här blir sinnet stämt i den rätta tonarten genom anblicken av Olympieion — Jupiter templet — av vars 107 gigantiska kolonner 15 ännu stå upprätta, under det några ligga i relativt oskadat skick kullvräkt, men de flesta på sin tid förts till turkarnes kalkbrännerier.

Templet är snarare romerskt, då det slutfördes av Hadrianus, som ville efterlämna ett bestående verk, mäktigt nog att tävla med Parthenon. Naturligtvis lyckades han ej. Själva belägenheten, huru vacker den än är, omöjliggjorde ju all tävlan. För att nå sitt mål tycks han ha tillgripit, vad man senare tillvitar preussarne, stora braskande dimensioner i avsikt att imponera.

Imponerad erkänner jag också gärna att jag blev.

Dessa svindlande, överstora marmorplare i svag egendomlig guldglans, som kunna placeras som ramar kring oförlitliga tavlor: Akropolis klippan, eller slätten med havet eller det cypressomgivna Stadion, slogo mig med blind beundran.

Var det möjligt att Parthenon kunde verka mera både skönt och mäktigt?

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiattvål

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad endast
Konfekt 4.70 kr.
Marmelad per ask

till landsorten fraktfritt 5: 20 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & Co

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A-B. NORNA, Göteborg.

Zwitsersch
Fabrikat.

Säljes på
apoteken.

30 årig Erfarenhet.

Dr. Hommel's Hämatogen!

Det bästa blodbildande
Kraftmedlet

för barn och vuxna i alla åldrar.

Aktiengesellschaft Hommel's Haematogen, Zürich.

Generalagenter för Sverige:

Apotekarnes Droghandels Aktiebolag, Göteborg o. Stockholm

Relativt obetydlig rent av ful syntes mig den i närheten befintliga Hadriani triumfbåge med för mig stackars barbar utan Bædekers hjälp oläsliga inskrifter.

Innan vi följa den stora boulevarden upp till Akropolis, vika vi in på en liten tvärgata för att beskåda Lysikrates choragiska monument, ett litet cirkelrunt tempel rest till åminnelse eller snarare såsom ett pris för någon seger i en dionysisk tävlan — i detta fall körsång för unga gossar.

Templet är av den allra största kulturhistoriska betydelse, då det är det äldsta existerande monument i korintisk stil, är i fullständigt oskadat skick bevarat och försedd med inskriftioner, som i allo klarlägga dess tillkomst.

Att detsamma kunnat oskadat bevaras har berott därpå, att det länge och väl tjänstgjorde som bibliotek till ett franskt kapucinerkloster.

Mina reflektioner som lekman tedde sig som så, att monumentet påminde om en gammaldags stadsbrunn och att kapucinererna måtte haft ytterligt få böcker för att rymma dem i detta bibliotek.

I en värdigare sinnesstämning nalkades jag Dionysosteatern vid Akropolis fot.

Sättande mig i en av marmorfåtöljerna, vilka å de båda främsta amfiteaterraderna äro tämligen väl bevarade, försjönk jag i forntidsdrömmar inför den vackra skulpterade rampfrisen.

Här kände jag forntiden leka. Här hade det förefallit mig naturligt, om hellenernas plastiska gestalter börjat röra sig.

Jag ville kunna avläsa fåtöljernas inskriftioner, eller de många marmorsocklarnes, för att veta vilka högtställda åskådare de förra skulle mottaga, vilka litteraturs stormän de senare skulle bära.

Men denna yttre kunskap behövdes ej. Så gripen av det förflutna har jag aldrig blivit som på denna plats.

Må man då ej undra över mina känslor, när jag några dagar senare, i sällskap med en ung amerikan besökte teatern och efter några mer eller mindre värtaliga uttryck om det häpnadsväckande i tanken att här, just här, Sofokles, Euripides och Aristofanes framförde sina odödliga verk, möttes av frågan: »Was it an opera?»

Jag svalde häpnaden och kunde upplysa mannen, att något högre upp på slutningen ligger en mindre teater — Herodes Atticus Odeon — som synes varit avsedd för musikaliska och lyriska prestationer.

Den anses ha varit utsatt för en härjande eldsvåda, varigenom den marmorbeklädnad spolierats, som ger Dionysosteatern dess sken av verklighet.

Samme amerikan förvånade mig vid inträdet å Akropolisområdet med frågan: »Is this a very ancient place? Has it an old story?»

Och på mitt jakande svar: »Tell me a little of that.»

Det må ursäktas mig att jag ej fann mig hågad att avbörd mig ett kompendium i grekisk historia! Och denna amerikan uppträdde dock som gentleman, bodde på ett förstklassigt hotell.

Lyckligtvis hade jag ej honom i sällskap, då jag första gången trädde in genom Porte Beulée (efter den franske arkeologen) och stod inför världens stoltaste arkitektoniska monument — västerns i alla händelser. Jag har hört dem som förfäktat, att Taj Mahal i Indien är människoandens mest upphöjda byggnadsskapelse.

Jag vill vara fåordig beträffande de rent arkitektoniska detaljerna. Jag förstår dem ej. För den direkta skönheten i Propyléernas pelareportal — den största bäst bevarade profanbyggnad från grekernas tid — stod jag tämligen främmande.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Hermees
velocipeden är alltid försedd med vidstående fabriksmärke.
Detta utgör en garanti för kvalitetsvara.
Återförsäljare antagas för de platser, där vi icke äro representerade.
A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

NADCO
HEMFÄRGER

Begär "HEM-FÄRGKARTAN".
Billigast.
Är överlägsen färgstyrka.
Säkrast. Tvättakta.
Tvättar samtidigt med färgningen.
Hos Färg- & Kem.-handl. eller dir. från A.-B. Nadco, Göteborg.

Goldwyn 60
TAND-CRÈME öre

DELTA I
HESSCO PRISTAVLAN
FÖR AMATORFOTOGRAFER
PRISSUMMA KR. 9000.
PROGRAM FRÅN
HUGO SVENSSON & CO GÖTEBORG

PHOSPHO-ENERGON
PILLER
FÖRORDAS AV LAKARE
» Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet. »
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Riksdagens

samtliga 5 kvinnliga ledamöter kunna samfällt intyga att

YVY-TVÅLEN

är den yppersta bland tvålar

Fabrikanter: Österlin & Ulriksson, Ystad

vea

En detalj som förvånade mig var den branta, med den för människofotens längd otillräckligt breda steg försedda trappa, som leder upp genom den praktfulla pelarhallen.

Trappan är ju omisskänneligen antik men omöjliggjorde påtagligen de triumftåg med ryttare och åkdon, som dock faktiskt vid de panatheniensiska festerna förekommo. Förklaringen få de lärde ge!

Till höger flankeras Propyléerna av Nikes tempel, segertemplet, en enastående liten arkitektonisk juvel över lodrätt stup. Tyvärr har det lilla templet ej i egentlig mening ridit ut tidens stormar.

Det revs på sin tid av turkarna, som överflyttade materialet till sina bastioner. Arkeologerna ha sedermera av det autentiska materialet återuppfört det med infogande av friserna, undantagandes dock tre fyra som stulits till British Museum och ersatts med gipskopior. Den mellan ett par kolonner, under en grupp av den underbara frisen infogade, marmorbänken blev min älsklingsplats på Akropolis. Fascinerad återvände jag gång efter annan till denna stilla lugna vrå, dominerande den väldiga tavlan av Attikas slätt och hav. Här mötte mig något av antikens ro.

Men Nikes tempel anses ju blott vara en detalj. Överst på höjden reser sig Parthenon, Fidias mästerverk.

Jag vill ej neka till att jag, ett ovärdigt nutidsbarn, finner en viss enformighet i de grekiska templens konstruktion.

Så exempelvis beträffande Theseion där nere i staden, det till våra dagar bäst bevarade av alla grekiska tempel. Jag har ju också sett templen i Paestum, Segesta och Girgenti. Ädelt proportionella, storslagna — men kalla.

Men här tappade jag huvudet. Här blev det storslagna stort. Jag råkade nästan i andnöd. Varför? Det kan jag ej säga. Konstvetenskapsmännen antyda, att det beror på proportionerna, på kolonnernas särregna noga utbrytning, som bryter stelheten, och främst av allt på frisen, ett sannskyldigt underverk.

Oförstående ställde jag mig emellertid till den pietet, som jag förmodar är motivet till, att en hel del av kolonnerna ligga kullvräkt utan att resas, ehuru de så att säga avskurna i regelbundna cirkelsegment, äro fullt bevarade.

Jag kan ej finna eller snarare ej inse, varför ett återuppbyggande av det befintliga materialet på det historiskt givna fundamentet skulle visa brist på pietet.

Att överhuvudtaget kolonnerna skola ligga raserade på detta sätt är däremot ett bevis på mänsklighetens bristande pietet, och vad värre är, mänskligheten representeras ej av turkar och barbarer utan av de högt konstbildade venezianerna. Turkarna omvandlade väl Parthenon till en moské, byggde in såväl detta som övriga helgedomar i ett bråte av fästen, murar och kojor — Erekteion blev harem, men stommen fanns kvar. Det blev venezianerna för-

behållet att hedra sig genom bombardemang av tempelborgen.

Förstörelsen är dock knappt så stor, som jag i fantasien föreställt mig.

Det som närmast ger en bild av ödeläggelse, rent av ödemark, är själva terrängen — rena, rama klipphällarne, i vilka det förefaller, som om blekingska stenhuggare farit fram och hackat här och var.

Inför detta står jag åter undrande och spörjande. Man vet att det antika tempelområdet var plant och prytt av otaliga statyer och små helgedomar (inom parentes, jag tror att tavlan är större och ädlare utan detta i guld och färger lysande krimskrams). Men vore det nu pietetslöst att åter jämna denna anskrämliga stenöken genom att fylla de värsta håligheter och med fyllnadjord skapa gräsmattor, eller låt vara blott grusplaner?

Någon risk att genom fyllnadsmaterial begrava fyndställen förefinnes ju ej beträffande stenhällarne.

Något lägre, ungefär parallellt med Parthenon, inriktat mot staden ligger Erekteion, tempelbyggnad även det, men av fullständigt olikartad natur.

Parthenon reser sig som sig bör över både stad, land och hav. Här tronade ju Fidias enligt traditionen underbara Pallas Athena, skapad i det dyrbarast tänkbara material. I muséet finns emellertid en samtida reproduktion i miniatyr och i marmor av denna staty, men sannerligen jag fann den vacker: själlös, överlastad av draperier, rustning och

CRÈME DE CHOLEPALMINE Vinägrons Ättiksprit

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.— och 60 öre.

är syrestark och aromatisk. Gör det inlagda till en delikatess.

Tråkiga gäster

bli glada och trevliga om de bjudas på
Tomtens LATMANSKAKOR

Av ett paket bakas på en kvart
18 stycken utmärkt trevliga kakor.

Förtjusande nyhet. Fås överallt.

Av **SANGALLA** the
rekommendera vi våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL", "ORDINARY"
i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Giv ungarna smörgåsar-

svenska folkets nyttiga och bekväma husmanskost! Men
slösa inte bort pengar på dyrbart smör utan giv dem
vad som är lika bra, men betydligt billigare. Kort och gott:

GIV DEM **MUSTAD'S** "BÄSTA-VÄXT"

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- och PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör åberopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

NESTLÉ'S BARNMJÖL

användes av alla mödrar, som vilja se sina barn
friska, frodiga och välmående. Detta närings-
och uppfostringsmedel, som är lättsmält, gott och
billigt, är absolut tillförlitligt i synnerhet vid den
kritiska avvänjningstiden. Nestlés barnmjöl är
även ett förträffligt och kraftgivande födoämne
för barn i alla åldrar, mag- och tarmlidande samt
åldringar.

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrlandsgatan 16 - Stockholm.

bjafs. Konsthistorikerna lugna mig med
att kopian är misslyckad. Jag hoppas de
veta det.

Erekteions förnämsta prydnad är en liten
utbyggnad — Karyatidernas tribun — vars
tak uppbäres av sex unga kvinnogestalter,
som lätt och graciöst utan att låta sig ner-
tyngas fullgöra sitt värv.

En av bilderna har stulits av lord Elgin
till England och ersatts med en kopia.

Akropolis döljer även ett museum, ett
tarvligt skjul, vilket dock intet betyder, då
det ligger diskret nergrävt och ej på något
sätt ingriper i helhetsintrycket.

Muséets förnämsta rikedomar tillhöra den
arkeistiska grekiska konsten, som ej är så
lätt tillgänglig för vanliga dödliga — om
man än gör sitt bästa för att numera vänja
oss vid något liknande. Närmast vår upp-
fattning bland dessa står en serie unga kvin-
nor omsorgsfullt draperade och förunderligt
koafferade.

De ha sin egen historia. Vid persernas
infall 420 f. Kr. förstördes en stor del av
Akropolis konstskatter. Ifrågavarande kvin-
nobiliter nöjde man sig med att med yxa och
hammare ge åtskilliga ärr. Då grekerna
återvände visste de ej hur de borde för-
hålla sig till dessa skändade gudomlighets-
bilder. De togo sig för att begrava dem.

År 1886 — en dag då för övrigt kung
Georg var uppe och tog sig en morgonpro-
menad på Akropolis — anropades han av
några arkeologiska grävningsarbetare.

De hade funnit graven där de tolv kvinn-
liga gudomligheterna — coréerna — lågo
förvarade.

Nedanför Akropolis väl förskansade i be-
drövliga stadsquarter ligga i ett samman-
hang åtskilliga fornminnen, vilka allt efter
besökarens historiska och arkeologiska lägg-
ning mer eller mindre imponera och intres-
sera.

Så exempelvis Hadriani bibliotek, en stor
klumpig byggnad utan konstnärligt värde.
Vindarnes torn, ett väl bibehållet åttasid-
digt monument med fris. Byggnaden lär
i själva verket ha varit ett hydrauliskt ur.
Reservoir och ledningar ligga ännu klara,
men jag förstod ej mekaniken.

Vindarnas torn dominerar ett nyligen ur-
grävt torg sedan romerska tiden, till vil-
ket leder »Agorans port», några vackra do-
riska kolonner.

Ej långt härifrån ligger dels Attali
Stoa även detta rester av ett magnifikt
marknadstorg, dels det förut omnämnda,
av tidens skiften oberörda, Thesei tempel
och dels de magra lämningarna av den stora
Agoran, Athens förnämligaste offentliga
plats något motsvarande Romas Forum.

Vida djupare intryck på mig än allt detta
med dess av mig endast med svårighet
avläsbara minnen gjorde dock begravnings-
platsen framför Athens »stadspport» Dipy-
lon.

Här erfar man åter ett av dessa starka
intryck av sammanhanget mellan nutid och
fortid, av samkänsla med dessa skuggor,
som i historien — för att ej tala om Bæ-
deker — lätt bli endast ett begrepp.

Men här som mångenstädes i Grekland
harmades jag över vederbörandes bristande
förmåga — eller är det kanske arkeologiskt
icke viljande att genom yttre estetiska medel
stärka detta intryck, att av minnet göra en
stämningfull tavla. Begravningsplatsen be-
gränsas av tre livligt trafikerade, övernatu-
rligt dammiga landsvägar men avslutas å
den fjärde sidan med Dipyloentréens gans-
ka storartade rester.

Endast genom att plantera de i Grekland
oerhört snabbvuxna cypresserna längs mu-
rarna skulle en relativ stillhet och avskildhet
vinnas åt denna minnets helgedom, som nu

Aug. Försters

Flyglar och Planlon
Hirschs Planomagasin.
CEDERGREN & MÖLLER
Regeringsgatan 26, Stockholm

**BALANSMOTORN
ARCHIMEDES**

hävdar fortfarande
sitt anseende såsom
marknadens främsta
utombordsmotor.
Pris från kr. 475:—.

Aktiebolaget Archimedes
Sundbyberg

Hurra!
Nu har mamma
tvättat min klän-
ning med

Gummans Flingor

Förständig och behaglig slemlö-
sning vid katarer, bronkit, influ-
ensa (förkylning), astma, kramp-
hosta, rethosa, etc. vinnes snab-
bast och effektivast genom lung-
medlet

TUSSIN
— Lagligt skyddat —

Då naturen själv i och för för-
drivande av akuta sjukdomar be-
gagnar sig av kroppens utsöndring-
ar, så måste varje tillvägagående,
som understöder naturen, med
nödvändighet bidra till sjukdo-
mens botande.

Självljart är det fördelaktigare
och större utsikt till bot att av-
lägsna det sjuka slemmet än att
innestänga det.

Tussin, välbeprövat sedan 20 år,
är enkelt, naturligt och välgörande,
rensar lungor och luftrör, då
exempelvis ett segt slem sätter sig
fast i lungan, som försvagats
genom långvarig hosta. — Bruksan-
visning medföljer.

Pris: 5 kr. Räcker en månad.
14:e upplagan (70—75 tusendet)
av broschyren "Om Tussin" sän-
des jämte prospekt gratis på be-
gåran.

"H. den 24.2.21. Jag har
haft en ovärderlig nytta av Tus-
sin och vill aldrig vara den för-
utan. Har erfarit så glädjande
resultat att jag ingen gång för-
ut gjort liknande — och jag har
likväl använt många slag under
min sjukdom. Rekommenderar
den till alla, jag tycker vara i
behov av effektivt hostmedel, och
önskar bara att den vore att till-
gå å sanatorierna. Vad lindring
det vore att erhålla i stället för
den eviga Rosén och codein, som
bjudes vid alla tillfällen och om-
ständigheter. Med högaktning
S. D."

Originalbrevet
till förestående
utdrag har före-
tetts mig, betygat
Stockholm den
6 juli 1921.

Ex officio:
Uno Oldenburg,
Notarius Publicus

Fru HEDVIG LINDHOLM.
Upplandsgatan 68, Stockholm.

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

Försilvra själv!
Louis, med 2 guldmaljer, prish. silverpulver, försilvrat koppar, brons, mässing, nysilver. Obs! Innehåller äkta rent silver. Pris 2 kr. pr ask direkt från **Fabriken Louis**, Pipersgat. 14, Stockholm K. Allm. Tel. 201 11. Riks 337 33. Klipp ur annonsen. Bruksanvisning medföljer. Säljas även hos **A.-B. Wilh. Becker**.

HÖGEFFEKTIVA
VÄRMELEDNING-
SPISAR
**WOCO
BORAS**
Best. öfvert.
F. Pauli's

ORION

Garantimärket på yppersta Fickur
Bese prov hos Urmakaren!

Den sparsamme

ser efter om kostymen eller klädningen är värd att kemiskt tvättas eller färgas hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

KRYMPER
EJ YLLE

**MERKURTVÅL
VIOLA
GÖTEBORG**

**Kristall
PATENT**

DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
VETEMJÖLET

A.B. MÅRTEN PEHRSONS KÄRNMEJL
CHRISTIANSTAD
GÖTEBORG
KRISTALL-PATENT

profaneras av samumliknande dammskyar och ett aldrig sinande larm.

Ville man därtill anlägga en och annan gång och plantera en och annan rosenbuske, bleve verkan än starkare, men det vore väl för mycket begärt. När allt kommer omkring, så är det kanske både här och där om ekonomin det rör sig.

Redan som det är, måste man i vemodfull beundran stanna inför de många vackra gravvårdar, som bevara de dödas minne — flertalet ha hamnat i muséets skyddande vård.

Aldrig har väl i konsten dödstanken fått ett mera harmoniskt uttryck. Jämför den stilla, resignerade sorg som här återges, den enkla och dock talande grupperingen med de braskande skulpturer, som möta i alla nutida italienska kyrkogårdar, och vilka, med all teknisk skicklighet, gå till sådan överdrift vid affekternas återgivande att de stundom tangerar det komiska.

Men som sagt mycket av denna konst återfinnes numera i det storartade arkeologiska muséet beläget i en helt annan stadsdel.

Vare det långt från mig att här komma med en redogörelse för vad som i detta förvaras. En genomsnittsmänniska erfar naturligtvis här ej samma konstnjutning som exempelvis i vatikanska muséet i Rom. Konstföremålen — skulpturerna — äro i allmänhet vida mer skadade av tid och våld, och tillhöra mest de arkaistiska perioderna.

Men jag erkänner att mina förväntningar överträffades inför de ej få storverk, som direkt slå fantasien genom den lugna antika storheten. Exempelvis: Hermes från Andros, Efeb från Anticythera, gallisk krigare, Pan och Venus, knäfallande brottare m. fl.

Jag föreställer mig dock att muséets tyngdpunkt ligger i de förhistoriska kulturföremålen, Tanagrapjäserna, de rent fantastiskt många i tre salar förvarade målade vaserna och icke minst en del större guldpjäser, om vilkas ursprung intet fanns i Baedeker att inhämta, sannolikt Mykenefynd.

Jag märker nu att jag glömt det mest aktuella av Athens alla fornminnen, det som hos Stockholms manliga befolkning främst skulle tilldraga sig intresset — Stadion.

Beläget nära Zappion, har man därifrån en bedärande utsikt. Själva det väldiga marmorkomplexet — nästan otillbörligt vitt — verkar ju överväldigande men snarare besynnerligt än vackert.

Vid dimensionsjämförelse försvinner vårt svenska Stadion där bredvid, men torde i fråga om praktiska anordningar stå vida före. Jag kan helt enkelt icke föreställa mig huru de 40,000 åskådarna på en gång kunna utrymma platsen genom den enda, visserligen genom fyra, fem sidobelägna portaler ordnade utgången.

Var de stackars sportmännen hålla till för omklädnad och vila förefaller likaledes obegripligt.

Men elektriserande måtte det vara att se den gigantiska skådeplatsen fylld av en entusiastisk folkmassa, vore denna blott också antikt plastisk.

Lyckligtvis synes ännu ej — åtminstone i vardagslag — fotbollen ha erövat terrängen. Jag erkänner att jag i mina antikdrömmar på bänken vid Niketempel uppe på Akropolis skulle blivit betänkligt störd och på ett brutalt sätt återförflyttats till verkligheten, om Stockholm-Stadions fräna söndagstjut där esomoftast trängt upp.

Låt ej håret falla!

Friskt och kraftigt hår är en av naturens vackraste gåvor. Men liksom andra naturens gåvor måste även håret vårdas väl för att bibehålla sin friskhet och glans. Endast en omsorgsfull vård och regelbunden behandling med lämpligt hårmedel **kan förekomma håravfall, mjäll m. m.** En känd svensk läkare, som sedan många år studerat speciellt härsjukdomar, har undersökt F. Paulis Azymol-Stimulus och konstaterar att detta medel icke blott motverkar hårets avfallande utan även befördrar dess återväxt. Varför då i onödan låta håret glesna och falla av? Varför ej försöka med detta gamla välkända av läkare rekommenderade medel? Köp redan i dag en flaska. De finnas överallt i hel- och halvflaskor, "med fett" och "utan fett".

F. Pauli's

AZYMOL-STIMULUS

Då alla husmödrar erkänna att ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som **finaste hushållsmör** bör det aldrig saknas i något hem.

Kejsar-Borax
Det bästa toalettmidlet.
Höchst Mark Nappf., Ulm a. D.

Se till att
Ni får

Kalmar Vapen,
Högsta kvalitet kärnmjöl
Kalmar Ångvarns A.-B.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget
gottgör å
Depositions- & Kapitalräkning
Högsta gällande ränta

N I N O N
Oat-meal

Ninon är
hudcrëmen
par preference

HYLIN & CO S F.A.B.
STOCKHOLM

LÄSARINNORNAS SPALT

Jag är 31 år gammal och sedan 4 år tillbaka bekant med en man, som är 52 år. Under första åren av vår bekantskap förstod jag mycket väl att han ej menade att vilja gifta sig med mig, men jag mottog gärna hans bjudningar till konserter, teatrar och små middagar på restauranter, samt tillsammans med en av mina systrar resor till skärgården. Han har förut varit gift, men är skild sedan 1917. Har ofta betonat, att han ej komme att gifta om sig. Men under sista året har jag både känt och förstått att han hysar varma känslor för mig. Och då jag för några dagar sedan sade honom, att jag funderar på att bosätta mig i Wien, såg jag huru ledsen han blev, han sade mig då, att han är djupt fäst vid mig och att han, om hans ekonomi hade tillåtit det (han är grosshandlare och har det f. n. mycket svårt) skulle han ej tvekat att göra mig ett förslag. Vilket förslag sade han ej, men jag kan väl knappast missförstå honom. Jag älskar honom oändligt högt. Hittills är allt gott och väl, men så kommer ett men: Jag har för många år sen varit förlovad och fick med min dåvarande fästman ett barn.

Vad skall jag nu göra? Inte kan jag tillfoga honom en sådan sorg att helt brutalt tala om saken, och gifta mig med honom utan att han får veta min hemlighet, det är inte tänkbart; det är jag för hederlig för att kunna. Skall jag utan vidare säga honom, att jag ej längre önskar hans sällskap? Jag tycker jag är utan skuld, ty han har, som sagt, ofta betonat, att han säkerligen ej komme att gifta om sig, och då har jag varit trygg. Eljest har jag allt sedan olyckan hände mig varit rädd för männens närmande, ty jag vill ej riskera att behöva tala om för någon min hemliga hemlighet. Mannen ifråga är god och ädel, men säkerligen skulle han ändå ej vilja till hustru taga en flicka med fläckad ära. Det värsta är, att han tror mig om så oändligt mycket gott och det gör saken sjufallt värre. Innerligt tacksam för ett råd i ovanstående kinkiga situation vore
"M. D. D."

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Vart bör jag vända mig för att få utförlig beskrivning på Argentina, dess folk, författning, industri och klimat? Vidare om mynt och levnadsomkostnader jämfört med våra svenska? Kan det vara risk att medtaga 1-årigt barn dit ut, för klimatets skull? Vilket språk talas mest där, kan man reda sig med engelska? Tacksam för svar snarast möjligt till
"Ung mor".

Svar. Vänd er direkt till Argentinska konsulatet, Ynglingagatan 13. Där får ni emellertid endast torra men exakta fakta, av vilka ni möjligen kan få någon ledning. För egen del avråda vi er från att företaga den långa färden med ett så litet barn, detta i händelse ni ämnar resa utan make eller något annat pålitligt stöd. — För ett par årtionden talades uteslutande spanska; nu säga personer, som komma därifrån, att man gott reder sig med engelska. Befolkningen talar emellertid spanska.

Beckers

MALTINKTUR OCH MALPAPPER

Osvikliga skyddsmedel mot mal

De hålla ärligt vad de lova

AKTIEBOLAGET
WILH. BECKER
STOCKHOLM

MAZETTIS

CHOKOLADER

Överdådigt delikata

Tänk alltid på
NORMANS
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

GRATIS. FRANKO

erh. vår fullständiga illustr. provkollektion o. prisk. Skriv i dag. Högfina kvalitéer och ytterst låga priser. Full ombytesrätt lämnas. Fraktfritt över hela Sverige. God inkomst erhålles genom att försälja våra omtycka tvålar.
FRANSKA TVÄLIMPORTEN, Borås
Bästa inköpskälla. Direkt, utan mellan-händer.

M. ZADIG'S DEPILATORIA

ett säkert verkande, oskadligt medel för att borttaga generande hårväxt.

Säljes överallt.

M. ZADIG - Malmö
H. M. Konungens Hovleverantör
N E D E R L A G
1 Stockholm, Regeringsgatan 13,
i Göteborg, Kronhusgatan 22.

OTTOMANER

Förmånliga betalningsvillkor.

THORWALD OLSEN, Blecktornsgränd 8, Stockholm
Allm. Tel. Söder 9851.

Önskar Ni uppfriska

Edra kunskaper i engelska språket, önskar Ni uppehålla dem på ett angenämt och bekvämt sätt och vill Ni läsa engelsk litteratur på originalspråket utan att behöva slösa bort Er dyrbara tid med att leta i lexikon, då måste Ni skaffa Eder

The English-Swedish Magazine

Engelsk-Svenska Tidskriften)

Detta magasin utgives på engelska med parallell svensk översättning under medverkan av framstående engelska och amerikanska författare jämte Ernst Lundquist som översättare.

Lösnummer à 1 kr. till salu överallt.

Pren.: Helår 10 kr., halvår 5:50, på posten, i bokhandel och portofritt från tidskriftens Red. och Exp. Västerlånggatan 65, Stockholm. At. 49 46. Provnnummer sändas portofritt på begäran.

VARFÖR ÄR NI SJUK

då HOMEOPATIEN bevisligen är den bästa hjälparen vid alla sjukdomar. Ring, skriv eller gör oss ett besök. Fråglista för sjukdomsbeskrivning på begäran.
Vänd Eder med förtroende till

WESTLUNDS

Fysikal. & Homeopatiska Inst.

Hom. läkare.
Vardagar 10—2.
Aftonmottagn.: Tisd. o. Fred. 6—7 e. m.
R. T. 73935. A. T. Öm. 16 16.
Sturegatan 6. (Förväxla ej med Stureplan 6).
STOCKHOLM.

Avdelning för: Massage, sjukgymnastik, olika elektriska behandlingar, hetluft m. m. (Billig taxa.)

Stort urval

av barnsängar, turistsängar, madrasser, täcken, filter, mattor, gardiner.
Billiga priser.

ADOLF PEHRSON
NYBROGATAN 34
Stockholm. A. T. Öst. 36 73.

DEN TID AV PÅNYTTFÖDELSE

inför vilken vår världsdel nu står, måste i främsta rummet byggas på de solida egenskaper, som sedan hedenhös bibehållit sig hos jordens arbetare, skrev nyligen en lärd och erfaren man. Är Ni intresserad av hithörande frågor, läs *Ni Vårt Land och Folk*, Bondeförbundets huvudstadstidning, som tillika är ett vaket nyhetsorgan. Prenumerera på närmaste postkontor eller köp lösnr: à 10 öre hos Pressbyråns bud, kolportörer och tidningskontor.

DEN SOM SÖKER förbindelse med lantbefolkningen

vare sig det gäller att erhålla tjänare, köp eller försäljning etc. annonserar numera i *Vårt Land och Folk*, som samtidigt har stor spridning och billiga annonspriser. Adressera endast *Vårt Land och Folk*, Stockholm 1. Stå gärna till tjänst med prisuppgift.

KOCKUMS

Emaljerade Grytor

äro starkast och vackrast.

STOCKHOLM Försäljningskontor DROTTNINGGÅT. 57
GÖTEBORG MAGASINSGÅT. 23

KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

SOLO-KAFFE

AB. MALMÖ KAFFEKOMPANI

ÄR DET BÄSTA JÄVARKAFFET

Filter beställas eller köpas billigast fr. oss. Begär vår illustr. prisur. Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär, Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm.

Florodoljvålen

Endast den!

PARFYMERI FLORA GEFLE

Agria EXTRA VÄXT

Margarin
A. S. AGRIA MARGARINFABRIK. STOCKHOLM

“Dom i boken fick ej varann förrän nu”, säger Du. Och Du har all skoputsningen ogjord. Då måste Du använda Viking skokräm och glansborsten Viking. Stryk på litet Viking med penseln, avborsta med borstsidan, efterpolera med polersidan — och Du har genast spegelblankt.

CAP Kakao
lämnar ingen bottensats

FAMILJERÄTTSARENDEN
Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnadsämål. Boutredningar och arvskiften. TESTAMENTEN

Advokattfirman
Andén & Staël von Holstein
Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.
Allm. 18836.

DUBBEL-OTTOMANER
med gemensamma eller skilda bäddar, Sängkläder, Täcken, Filtar.
Specialaffären för Bäddmöbler
Dalagatan 14. St.-t. Va 11738
OLOF KNUTSSON.

DAMER!
förstör icke Edra blusar vid armsvett. Ett säkert medel är **VASENOLOFORM-puder**, vilket även borttager svettluften o. andra hudutdunstningar.
VASENOL-
sår- och barnpuder, rekommenderas av läkare som bästa medel mot sår, röd hud, "revormar", liggsår etc. Oumbärligt vid fotsvett och sårnader. Säljes i Apotek och Parfymafaffärer.

För den nyfödde.
Komplett, fin, välsydd utstyrsel, bästa modell, å Kr. 10 och Kr. 15. Obs! Elva-årig verksamhet.
Fru CASPERSSON,
3 Järntorgsgat., Örebro I.

Avmagring.
Dina Sicks erkända massagepomada borttager dubbelhaka, tjocka kinder, fettansamlingar på hals och rygg samt händer. Pr burk kl. 6:50. 2112 Toilettbadvatten, ersätter tvål, giver bländande vit hy. Pr fl. kr. 3:85. Novocin återger håret dess naturliga färg på mycket kort tid, samt gör det poröst och glansigt. Pr fl. 4:50. Aboral Fräcknecreme bästa medel mot fräcknar och bruna fläckar. Pris pr burk kr. 3:50.

ALMA BAUMBACH,
Holländareg. 11, 3 tr., Stockholm.
Riks 6589.

Till landsorten mot postförsk. + porto.
Skönhetsbindor,
10 olika för olika ansiktsdelar, borttaga rynkor, slapp hud, isterhaka m. m. Skönhetsbindan arbetar medan vi sova, alltså inga uppoffringar av tid och pengar. Alla som använda eller använt skönhetsbindan lovordade den. Uppgiv den ansiktsdel, till vilken bindan skall användas. Pris från kr. 3:50 till kr. 7:—.
Illustr. Priskuranter och Måttblanketter gratis och franko. Alla sorsers sjukvårdsvaror. Aderbräcksstrumpor, stor sortering.

Nils Adamssons Sjukvårdsaffär,
Centralpalatset, Stockholm.

**IDUNS SKÖNHETS-
INSTITUT**

N:r 86. Undertecknad skulle bli mer än tacksam om Fru Skönhetsdoktorn godhetsfullt ville besvara nedanstående frågor: 1) Är fettpuder skadligt för hyn? Vill ej använda rispuder då hyn därav blir för torr. — 2) Hur skall man rena hyn från pormaskar? Det anses ju ej längre bra att behandla dem med ångbad och där-efter klämma ut dem. — 3) Är det nyttigt för huden att rengöra den med något toalett-vatten, innehållande sprit i stället för med tvål och vatten? — 4) Hur skall man få stora porer mindre? — Varav beror rödfäckig och ådrig hy?
Lilly.

För att undvika s. k. pormaskar måste man hålla huden omsorgsfullt ren. Tvätta alltså ansiktet varje afton med varmt vatten och god tvål, så att porerna bli riktigt rena från smuts och damm. Doppa en bit vadd i en blandning av lika delar citronsaft och rosenvatten, varav ni håller litet i en skål, och tvätta över ansiktet utan att sedan torka av det. Det verkar sammandragande på porerna. Sköter ni ansiktet på detta sätt, gör det ingenting om ni om morgnarna använder fettpuder, blott ni avtorkar det mesta så att ni ej ser "mjölig" ut. Något s. k. toalett-vatten behöver ni ej. — De pormaskar som redan finnas kan ni om aftonen beströka med en tunn deg av honung och vetemjöl, som får sitta på över natten för att mjuka upp dem. Följande morgon tvättas degen bort med hett vatten och pormaskarna tryckas ut med i sprit eller eau de cologne doppad vadd. — 5) Rödfäckig och ådrig hy beror av dålig blodcirkulation i huden. Massage befördrar cirkulationen och motarbetar rynkor i ansiktet. Varma fotbad drar blodet från ansiktet.

N:r 87. Vore synnerligen tacksam om upplysning kunde erhållas om till vem en i Göteborg bosatt person lämpligen bör vända sig för att bli av med generande hårväxt samt om möjligt hur pass dyra sådana behandlingar ungefär ställa sig.
H. A.

Om det är er mening att låta borttaga håren med elektrisk nål är bäst att vända er till en hudläkare. Priset varierar mellan 5—10 kr. gången. Ett medel ni själv kan försöka är en blandning av 3½ gr. osläckt kalk och 7 gr. soda samt 28 gr. skirat svinister. Salvan röres väl tills den blir jämn och smidig. Förvaras i burk. Litet av salvan breddes över de angripna ställena, får sitta på i 8—10 min. och avskrapas med en slö silverfruktkniv då håren medföljer. Behandlingen måste upprepas vid behov. Om huden blir irriterad påstrykes zinksalva.

N:r 88. Vore tacksam att få följande fråga besvarad. Kan elektrolytisk behandling borttaga generande hårväxt för alltid? Var kall man genomgå dylik behandling?
"Ung olycklig".

Se sv. på föregående fråga. Om behandlingen borttager håren så att de aldrig återkomma vågar jag ej garantera, men åtminstone dröjer det mycket länge.

N:r 89. Hur skall jag kunna förekomma bruna fläckar i ansiktet (huvudsakligen på överläppen), som återkomma varje sommar och likna stark solbränna? Om vintern försvinna de aldeles. Tacksam för svar är
Rädlös.

Se sv. på fr. 572) och utsätt er hy ej för mycket för solen.

Kameror, Förbrukningsartiklar, Tillbehör
FÖRNÄMSTA FABRIKAT. FREDSUTFÖRANDE
Aktiebolaget Arto. Malmö.

Begär Sallerins
så får Ni det bästa!
Växtmargarin:
"Extra Växt"
Gräddmargarin:
"Högsta Märket"

Detta märke på varje förpackning — en borgen för bästa vara.

Döva höra Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel-förmåga. Fördrad av öronspecialister. Oumbärlig för lönhörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas. **Öronmassageapparaten MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. ACOUSTICON är patenterad över hela världen. Vi lämna fem (5) års garanti på alla Acusticon-apparater. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **Malmö Bandage Etablissement, Per Veijersgatan 9, Malmö I. — Telefon 4975**

Oatine

Ni avundas andra som ha en vacker, välvårdad hy. Använd därför alltid **OATINE**, som läker och när huden och gör den mjuk. Tvål och vatten irriterar ofta huden, den blir grov, hård och gråaktig. Använd därför **OATINE**, som är något enastående i sitt slag. Den ingnides och avtorkas efter behag och ni bevarar huden smidig, frisk och vacker genom åren.

Begär endast **OATINE "Vit crème, grönt lock"** och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till
THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

IDUNS PRISTÄVLING i N:o 29.

Vad som är avritat här ovan kan sägas symbolisera sex av årets månader, så menat, att det är det avbildade som i allmänhet är mest på tapeten under de åsyftade månaderna.

Lösning, märkt **Iduns pristävling** i nr 29, **Iduns Redaktion, Sthlm**, torde insändas före den 8 juli. De tre först antråffade riktiga svaren belönas med 5 kr. vardera.

Svält ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Tapetkompaniet
levererar Eder

TAPETER
till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

BÄST VILAR MAN Å
STÅLRESARMADRASSEN IDEAL
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Stölma-kameror & material äro bäst!
Erhålles hos våra återförsäljare eller direkt från **StöltensFotoHus, Malmö**

Nöjen

under
sommarsongen
i
Stockholm

Djurgårds-Teatern

Varje afton kl. 8.
Den javanesiska dockan.
I huvudrollerna:
Gösta Ekman,
Ann-Sofi Norin, Georg Blomstedt.
Bilj. säljas i Allm. Tidningskont. och Nord. Komp. samt i teaterns biljettkontor.

Haga-Teatern

(Direktion: Uno Lindholm.)
Varje afton kl. 8. Sönd. kl. 3.
Peppar å kryddnellikor
Ett sommarskämt med sång och dans i 3 akter (speciellt skrivet för Haga-Teatern) av Felix Körling. Dirigent: Gustaf Tropp. Regi: Uno Lindholm.
Bilj. i Allm. Tidningskont. till 4. Vid teatern efter 4. At. V. 6.
Nedsatta biljettpriser.

HJALMAR UDDENBERGS ADVOKATBYRÅ

ÄKTENSKAPS-, ARVS-, TESTAMENTS- OCH FASTIGHETSMÅL - - - RÄTTEGÅNGAR, VICE-VÄRDSKAP M. M. - - -

Hjalmar Uddenberg. Einar Axell.
Led. av Sveriges Advokatsamfund.
Vasagatan 42, STOCKHOLM.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.
Tillverkas å
APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK
ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803
Specialbruk för finare pappersorter
LEVERANTÖR AV
IDUNS PAPPER
OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:
R. W. STARE
R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 19230

Stanens Friluftsteater

(Direktion: Gustaf Linden.)
Föreställningar varje afton kl. 8. Söndagar 2,30 och 8.
Repertoar sommaren 1922.
Hostrup:
Äventyr på fotvandringsringen.
Wennersten:
Gamla herrgården.
Ang. biljetter se affisch.
OBS! Växlande repertoar, populära nedsatta biljettpriser.

Folk-Teatern

(Direktion: Rob. Ryberg.)
Varje afton kl. 8.
Karl-Gerhards Sommarrevy
"Ställ Er i kön!"
I tre akter (andra akten indelad i 7 tablåer, tredje akten i 8 bilder). Kostymskisser och dekorationer: Olle Nordmark.
Kostymlev. Verch, Berlin, Holms atelje och Sidenhuset.
Danser: Carl Hagman. Regie: Karl-Gerhard. Dirigent: Nalle Hall-dén.
I huvudrollerna:
Naima Wifstrand, Karl Gerhard, Lill Ziedner.

Kristall-Salongen

(Direktion: Mary Gräber.)
Varje afton kl. 8.
"Med pukor och trumpeter"
I huvudrollerna:
Maja Cassel, Mary Gräber, Christian Schröder, Eric Lindholm m. fl. Kostymerna från Leopold Vech. Dekorationerna från Carl Grabow. Originalmusiken av Harald Mortensen.
Bilj. säljas i Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, från kl. 5 e. m. i teaterns biljettkontor. Biljettpriser: 2, 3, 4 och 5 kr.
Telefon: St.-tel. Ö. 23 23.

M. ZADIGS prisbelönda neutrala Lanolin Crème-Tvål

den yppersta av alla Toilette-tvålar, förlämnar huden ungdomlig friskhet och skönhet.

M. ZADIG, Malmö. H. M. Konungens Hovleverantör.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos
A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Släktforskning

i svenska och utländska arkiv utföres av
Kyrkoherde H. Södersteen, Åskersund.

N:r 90. Kan Skönhetsdoktorn säga vad jag kan göra för att få bort solbränna under näsan? De första solstrålarna på våren färga min överläpp brun och ge mig ett maskulint utseende, som varken jag eller andra tycka klär mig.
Se sv. på fr. 572). Litet puder innan ni går ut i solen skyddar huden, var bara inte alltför friskostig därmed.

N:r 91. 1) Vill Fru Skönhetsdoktorn giva mig ett råd? Jag har aldrig använt någon crème eller puder på min hy, endast tvål och vatten. Men nu på äldre dagar tycker jag det behövs. Vad skall jag då använda för något, så att hyn blir mera fräsch? Är gurkmjolk bra och var finns den att köpa? — 2) Även bedes om något medel som vore bra för bruna prickar på händerna, som komma med vårsolen trots handskars begagnande. Tacksam för rådet blir
Gammal prenumerant.

1) Sköt er hy med varma tvättningar om aftnarna åtföljda av massage, varvid ni använder någon god hudcrème, dock ej för mycket. Gurkmjolk är synnerligen välgörande för huden och kan användas omväxlande med crèmen. Jag har sett annons om att den kan köpas färdig, men ni kan göra den själv enligt följande recept: 60 gr. söt mandelolja, 150 gr. färsk gurksaft, 45 gr. gurkessense, 4 gr. pulveriserad silkestvål, 1 gr. benzoëntinktur. — Gurksaften erhålles genom att skära en tvättad färsk gurka med skal och allt i smala strimlor och låta dessa sakta koka tills de bli mosiga i så knappt vatten som möjligt; silas upp genom sil och sedan genom en i hett vatten dopad duk. Essencen göres av lika delar gurksaft och ren alkohol (i brist därav fin eau de cologne). Essencen och tvålen läggs i en rymlig burk eller flaska och omskakas grundligt. Efter några timmar då tvålen är fullt upplöst tillsättes gurksaften. Skakas och blandas väl, hålles upp i skål och oljan och benzoëntinkturen tillsätts under flitig omrörning. Förvaras på väl korkade flaskor, som ställas på mörkt ställe. — 2) Använd medlet, som står i sv. på fr. 572).

N:r 92. 1) Undrar vad jag skall göra med mitt ansikte som "skiner", d. v. s. svett avsöndras, särskilt då det är varmt. 2) Vore tacksam för medel mot finnar och kvisslor i ansiktet.
Flickan.

1) Håll huden omsorgsfullt ren och använd litet puder mot det "skinande". Se för övrigt sv. på fr. 86 angående tvättning och puder. — 2) Se sv. på fr. 83 1).

N:r 93. Undertecknad ber härmed om ett råd. Får vid minsta anledning röd näsa. Försökt snart sagt allt möjligt men utan resultat. Har vänt mig till läkare, specialist, som förklarar att enda botemedlet vore att bränna näsan med kolsyresnö. Nu undrar jag om medlet är effektivt och om näsan ej sedan blir för vit, så att kontrasten blir för stor mot den övriga delen av ansiktet. Mycket tacksam för svar är
A. E. L.

Jag tror det är bäst akta näsan för en sådan behandling. Närodnaden kommer nog av någon inre anledning såsom dålig matmältning eller dålig ämnesomsättning. Drick varje morgon på fastande mage en kopp hett vatten och ännu en kopp längre fram på dagen. Rör er ute i friska luften och gymnastisera varje morgon framför öppet fönster med djupa andetag. Undvik alltför kraftiga och hetsiga saker i mat och dryck.
Fru Skönhetsdoktorn.

STILLE-WERNERS CENTRAL

R. T. 16672 REGERINGSGATAN 19 R. T. 16672
Görddlar av alla slag (nya modeller). Gummistrumpor och bandager. Mättagning och provning även i hemmen.
HÄLFOTSLÄGG
D:r Henning Waldenströms modell.
Lätta och hållbara, tillverkade av rostfritt stål utföras de efter foten för varje särskilt fall och hårdas därefter — bibehålla sedan sin form. Vid beställning per post (till avd. B) torde bifogas avtryck av båda fötterna; tagas på följande sätt: Fotsulan bestyckes med en lösning av mörk vattenfärg, som får avdunsta något, tills foten är lagom fuktig, varefter patienten ställer sig på ett ark papper och man har så avtrycket. Beteckna med X eventuellt ömmande punkter. Bäst att behandla en fot åt gången. Ju finare avtrycket är, desto bättre passande bliva hälffotsinläggen. Pat. anm.

Rydberg's Blaudning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.
PERCY F. LUCK & Co.

Jogal-Tabletterna

Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nervsmärtor | Influensa
Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelöslöande går Togal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningsmärkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal.
Finnes å alla apotek.

Korpulens, Fetma

borttages genom
Dr Hoffbauers lagligt skyddade
Avmagringstabletter
Oskadligt och effektivt medel utan iakttagande av diet. Inget Thyreoïdin! Intet avföringsmedel. Kompl. kur kr. 23. — franco. Ut-förlig broschyr gratis.
Fås i alla apotek.
Depot Stockholm: Apoteket Stor-ken, Storgat. 28.
Depot Malmö: Apoteket Lejonet.

Kvarnström & Eriksson

Sliperi, Förmickings- & Oxideringsfabrik
Kungsg. 84, STOCKHOLM.
Allm. t. Kh. 121. Rt. 303 14.

DAMFRISERING

Hilma Aströms Damfrisering, Nybrog. 54, Sthlm, rekommenderar sin överträffade vård av håret, vilken hindrar håravfall och mjällbildning samt i hög grad befordrar hårväxten. Elegant frisering och ondulering.
För ANSIKTE HÄNDER och LÄPPAR, för torr hårbotten, för herrar efter rakning är Mandelcrem ett effektivt medel. Ingeborg Fransen, Diplomerad från Academi Scientifique de Beauté, Paris. Strandvägen 3, Sthlm. Tel. Norr 214 93.

Idealet

för skönhet är den matta behagliga tienst, som uppstår vid dagligt bruk av den berömda VYV-tvålen.
VYV-tvålen säljes i alla affärer.
Vyvtvålfabriken, Ystad.

Spirella

Korsetter erhållas hos
Fru ANN-MARIE SEDSTRÖM,
Östermalmsgatan 22. A. T. Öst. 57 97.

Massage, violetta strålar m. m.

REUMINSTITUTET,
Mästernamuelsg. 18, II, hiss. Sthlm.
Allm. Norr 20993. Mot.: 11-3.

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

Arvika: Arvika Nyheter.
Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Engelholm: Engelholms Tidning.
Eskestuna: Eskestuna-Kuriren.
Falun: Falu-Kuriren.
Gevele: Gevele-Posten.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
Härnösand: Härnösands-Posten.
Höganäs: Höganäs Tidning.
Hörby: Hörby Dagblad.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Lysekil: Lysekils-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Säter Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohusläningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Upsala: Tidningen Upsala.
Visby: Gotlänningen.
Västervik: Västerviks-Tidningen.
Växjö: Nya Växjöbladet.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnköldsvik: Örnköldsviks-Posten.
Östersund: Jämtlands-Posten.

KANALVÄGEN GÖTEBORG-STOCKHOLM-GÖTEBORG *Härliga* STOCKHOLM-JÖNKÖPING-STOCKHOLM *vårturer*

Utmärkt Restauration!

Begär turlista och prospekt från ÅNGF. A.-B. GÖTA KANAL, Göteborg och Stockholm.

Skolresor anordnas!

(Forts. fr. sid. 692.)

ning med sig hem av inläggningar, som de här kun-
 nat göra. En säck potatis gör vanligen sällskap.
 Är den lekamliga välfägnaden riklig, blir den
 andliga värden och trevnaden på intet vis försum-
 mad. Tvärtom. Andaktsstunder hållas om aftnar-
 na, läse- och lekstunder likaledes dagligdags. Så
 länge fru Olander levde — tyvärr rycktes hon i för-
 tid 1919 bort från sina skyddslingar — var han ko-
 loniens husmoderliga försyn och familjernas råd-
 givarinna i alla angelägenheter. En minnessten
 restes här ute över henne förra året. Utom med
 biträde av kvinnliga ersättare, fortsätter direk-
 tön Olander själv de goda traditionerna. Att
 tacksamheten därför är djup och innerligt känd
 visade sig i höstas på herr Olanders 50-årsdag.
 Talrika rörande små skrivelser inkomma vanligen
 mot värsidan, uttryckande oförställd beundran
 och kärlek till platsen samt största tacksamhet för
 rönt behandling, som resulterat i bättre arbetskraft
 och levnadsmöd under vintern, jämte försynta frå-
 gövinrar angående möjligheten att få uppleva en ny
 vistelse i Eldoradot vid Elfskogen. Skäl finnas vis-
 serligen för denna tacksamhet, ty ej blott den korta
 eller längre vistelsen (4—5 veckor eller i nödi-
 ga fall hela sommaren, juli—aug.) är kostnadsfri,
 utan även hit- och hemresan bekostas av anstalten.
 Ett 70-tal gäster kunna vanligen mottagas och

härbergas. Det är ej så lätt att vederbörligen
 tillfredsställa så många matfriska munnars krav.
 Bidrag lämnas visserligen av välsituerade förenings-
 medlemmar och andra, men nog får dir. O. bära
 den väsentliga bördan både i fråga om underhåll
 och besvär. Något understöd från samhällets, sta-
 dens och statens sida, som väl borde kunna förut-
 sättas och givas, har ännu ej kommit anstalten till
 del. Donationer och gåvor från allmänheten för
 dess fortsatta arbete och utveckling, vore därför en
 mycket tacksam gärning, som finge sin belöning i
 allt flera nödställdas glädje och hälsa.

GUST. STJERNSTRÖM.

Porträtt till dagskrönikan.

ATTIO ÅR FYLLDE LANDSKAPSMÅLA-
 rinnan *Elise Bergman* den 9 juli 1922.

Sedan hon genomgått Fria konsternas akademi i
 Stockholm och någon tid tjänstgjort som ritlära-
 rinna vid Nyköpings elementarläroverk för gossar,
 blev hon ordinarie ritlärlarinna vid båda elementar-
 läroverken såväl för gossar som flickor i Uddevalla,
 vilka befattningar hon innehade i 30 år. Under tiden
 medhann hon dessutom att ha en privat målarskola
 i nämnda stad, där en formlig målarfeber utbröt
 under denna tid, så förstod hon intressera sin om-
 givning. En mängd elever ha fått sina första grun-
 der i målning och hågen väckt för målarkonsten i
 hennes ateljé och mångt namn av dessa, som ge-
 nom henne ha lärt sig älska konsten såsom hon
 själv, har blivit stort och ryktbart. Men ej blott
 som en älsklig och god undervisare i, utan även
 som utövare av målarkonsten kommer hon att be-
 vara sitt namn åt eftervärlden. God och glad skall
 människan vara och glad blir man, när man ser
 Elise Bergmans friska, leende sommarlandskap med
 skira, fina björkar (som hon alldeles särskilt har
 förkärlek för) eller "blommande fruktträd", som
 hon målat i en gammal hage, eller alla dessa vackra
 tavlor med olika motiv från Gustafsberg vid Udde-
 valla, från Stenungsön, Nor i Värmland, Immeln,
 Mölle och många, många andra, vilka dels varit
 utställda på åtskilliga expositioner både i Sverige
 och utlandet, dels numera återfinnas i åtskilliga
 svenska hem. Ej allenast målar hon originaltav-
 lor, hon är även sällsynt skicklig i kopiering,
 varvid hon helst använder till efterbildning så-

dana mästare som Alfred Wahlberg, Edvard Bergh,
 P. D. Holm m. fl. Ännu i denna dag äro hennes
 penslar i flitig verksamhet — beställningarna
 dugga jämt — och det ena landskapet efter
 det andra sändes ut i världen till alla de många
 hemmen, där man är glad att äga Elise Berg-
 mans solglada färger, en återspeglning av hennes
 egen goda och ljusa livsåskådning. Man kan säga
 med sångaren, fastän med den ändring som höves:
 "för silver och guld jag målar ej, blott för att hjär-
 tat mig tvingar", ty aldrig har hon förstätt att ta
 betalt för sina verk — jo möjligtvis för färger och
 duk — utan det har alltid låtit så här: "nej, se jag
 tycker ju det är så roligt att måla!" — Mycket har
 hon medhunnit och många äro vännerna av hennes
 konst och alla önska, att hon ännu må förunnas
 hinna med mycket mera till glädje för de hem, där
 hennes tavlor utgåra en fröjd och prydning.

För ett par dagar sedan fyllde föreståndarinnan
 för Djursholms samskola, fröken *Ester Lager*, 50
 år. Efter att 1892 ha utgått från högre lärarinne-
 seminarium och och 1906 absolverat studentexamen
 blev hon 1911 filosofie magister. Hennes mång-
 åriga lärarinneverksamhet har omfattat anställnin-
 gar vid Sofi Almquists samskola, Statens normal-
 skola för flickor samt Anna Sandströms skola. År
 1914 blev hon föreståndarinnan för Djursholms sam-
 skola. Hon har även idkat pedagogiskt författar-
 skap och utgivit läroböcker i det kunskapsfack som
 är hennes speciella, nämligen det matematiska och
 naturvetenskapliga.

En pratstund vid stranden.

Elise Bergman.

Ester Lager.

Försök **KOLYNOS** tandpasta under några dagar. Lär känna vad verklig mun-sanering vill säga.

KOLYNOS rengör tänderna och även tandborsten. Rådfråga Eder tandläkare härom.

Finnes hos alla Apotek, välsort. Parfym- & Färghandlare m. m.

Åberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

Kungsörs
INKOKNING/APPARATER

Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer.
A.-B. Kungsörs Bleckkärlsfabrik, Kungsör.
Drottningatan 20. Stockholm.

India-Sol
giver full naturlig solbränna.

Varför utsätta Eder hud för skarp solbränna då Ni med enkel påstrykning av "India-Sol" kan erhålla samma resultat? "India-Sol" är ett utmärkt Fräkenmedel då det döljer alla Fräknar och Leverfläckar.

"India-Sol" innehåller absolut inga skadliga beståndsdelar utan är lämplig till vilken ömtålig hud som helst. Säljes i alla välsorterade Parfym- och Kem. Tekn. affärer. Pris kronor 3:—, Till landsorten mot postförskott.

PARFUMERIE "NIZZA"

Malmkillnadsgatan 44, Stockholm I.

Jacobson & Co.
STOCKHOLM

A.-B. Mölnbacka-Trysils
pappersbruks nederlag

PAPP, PAPPER och BINDGARN
en gros

Rikstel. Sthlmstel.
1298, 203 98. N. 1162, N. 2110.

KNIVSKÄRPAREN
THULE *Svenskt patent!*

Bör finnas i varje kök

Enda verkligt effektiva Knivskärpare. Skärningen sker mellan ovala smärgelstenar. Knivarna bliva skarpa på några ögonblick och fara ej illa.

Säljes i varje välsorterad Järn- & Bosättningsaffär.
STENSHOLMS F.A.B.
HUSKVARNA

IDUNS KOKBOK En välkommen present

blir den nya
upplagan av

IDUNS KOKBOK

Av Elisabeth Östman-Sundstrand

12:te uppl.

Fullst. omarbetad och utvidgad

Pris Kronor 10:—

Nyhet:

Anvisningar att avända GASSPIS eller GASUGN vid alla recept för stekning och bakning.

Spalten om böckerna.

BLAND FÖRFATTARE, SOM MED FÖRKÄRLEK hämta sina motiv från tropikerna är engelsmannen *E.L. Grant Watson*, som tidigare gjort sig känd hos svensk publik med romanerna "Där banden lossas" och "Fastlandet", av vilka särskilt den förstnämnda är ett konstverk i fråga om människoskulptur och djärv målerisk kraft.

Nu senast har från P. A. Norstedt & Söners förlag utkommit en tropiskschildring "Sol och skugga" av samme författare. Det är sammanstötningen mellan vildens primitiva känslor och föreställningsliv och den civiliserade européens strävan att göra sig fri från sin ras' kultur och helt uppgå i det vilda folkets tillvaro, som bildar romanens idéinnehåll. Experimentet misslyckas i det den vite mannen och hans hustru falla offer för vildarne. Schildringen når ej den förstnämnda boken i kraft, men den bjuder dock på utmärkta partier och brottnings mellan det instinktiva hos vilden och kulturinslaget hos den vite skildras med en påtaglig sanning.

Den som önskar en lättläst och av friskt lynne genomströmd sommarroman med svensk färg finner en sådan i *Fanny Alvings* "Familjen von Skotte". För Iduns läsare är den ett återupplivande av en angenäm bekantskap, enär den ingick som följetong i tidningen för ett par år sedan.

Det kan tyckas att författarinnan har en aldeles speciell lust att satirisera sina människor, och hon lyckas stundom utmärkt att ge snärtar åt deras lyten och dårskaper. Men i grund och botten vill hon dem väl och ser på dem med den sympati, som tillhör humoristen.

Hennes styrka som författarinna ligger i den snabba blicken och den sunda uppfattningen. Bokens figurer tala kanske väl mycket, men å andra sidan ha de en hel del kloka och pigga saker att säga, sprungna ur det innersta av författarinnans fördomsfria åskådning och varma gemyt.

Familjen von Skotte kan alltså livligt rekommenderas som ett umgänge att sätta värde på.

Frank Hellers Äventyrsromaner äro vid det här laget lika uppskattade över hela Europa som en Conan Doyles eller Arsène Lupins sensationella nutidsschildringar. Hans fantasi tröttnar aldrig att överraska läsaren och hans stil har något av samma hets som stämplar hela vår tid med dess fräsande automobiler och surrande flygmaskiner.

En prisbillig upplaga av Frank Hellers till ett dussintals uppgående romaner har nu börjat utgivas, varav tills dato utkommit "Herr Collins affärer i London" och "Storhertigens finanser".

Den skånska folklivsskildraren *Henrik Wranér*s "Valda skrifter" ha även börjat utgivas, under redaktion av *Fredrik Böök*. Själv utgången ur folkets led blev Henrik Wranér en trogen och humoristisk skildrare av den skånske bondens liv i helg och söcken, enkannerligen av skåningen i Kivik och där omkring. Den nu föreliggande delen, som inledes med en essay över författaren av *Fredrik Böök*, innehåller sådana äktskånska taylor som "Sissela Bertelas höna", "Kiviks marknad", "Kvingjesnack å gillesbrug" m. fl. Samtliga dessa arbeten utgå från Albert Bonniers förlag.

Turisttrafikföreningen för Bohuslän och Dalsland har i dagarna utsänt 7:e årgången av sin årsbok i huvudsak överensstämmande med sina föregångare.

Tvenne rikt illustrerade originaluppsatser, den ena utgörande en skildring av "En färd på Glavsforden", den andra "En rundtur i hjärtat av Bohuslän" inleda publikationen och bägge dessa skildringar giva en svag aning om all den skönhet och allt det vackra Föreningen äger inom sitt verksamhetsområde, vilket bör utgöra en maning till en var att beakta den gamla tensens "Känn ditt land".

Därefter erbjuder boken en mångfald förslag till rundresor, kombinerade båt- och järnvägsresor, vilka kunna företagas på en å två dagar. Kommer så ortsbeskrivningen med uppgift om rum, mat och pensionspris, badortsformer och en mångfald andra vinkar och råd till alla dem, som stå inför valet av sommarvistelse. Vid ett hastigt genomgående finner man, att flertalet badorter vidtagit väsentliga prisreduceringar jämfört med föregående år, vilka reduceringar dock, enligt vad erfarenhet hittills visat, i många fall endast finna sin tillämpning på papperet. När det exempelvis står pensionspris från 5 eller 6 kronor, får man vid efterhörande svar med högre prisuppgift. Det i boken angivna priset låtsas man helt enkelt icke om.

Att kostnaderna för vistelse vid västkustbadorterna nedgått något i jämförelse med de senaste årens oblyga pris kan ju ej bestridas, men sänkningen är för liten för att rättfärdiga påståendet att det blivit billigare att leva vid våra badorter än vid de tyska. Därför går alltså den stora strömmen av rekreationssökande svenskar bort från Sverige och flera av våra badorter stå halvtomma.

E. H.—N.

Till allmänheten direkt och till fabrikspris sälja vi

Damlågskor

av prima mjuk chevreau, äkta Wiener-sydd, handmetod. Ypperlig passform. Förstkl. arbete. Elegant modell, väl-sittande. A-stämpelade.

Svart med litärklack.

11 50

Svart med pompadurklack.

12 00

Svart med sleif och pompadurklack. Extra elegant utförande.

14 50

Till landsorten mot postförskott och ombytesträtt.

Skofabr. Partilager, St. Vattugat. 10, Sthlm.

FÖR TÄNDERNA:

ERASMIC
TANDTVÅL

Veckokronika

IV.

I morse kommo vi att sysselsätta oss med priserna på tyger och huserärsartiklar. Man behöver alltid inköpa en eller annan sak och då är det bra att veta, vad den kostar. I Ahlén och Holms, Stockholm, illustrerade katalog finner man ett rikhaltigt urval av olika slags huserärsartiklar till facila priser och man kan sitta i sin bekväma stol och välja just den vara, som man önskar. — Skriv och begär en katalog. Den erhålles gratis och portofritt.

Härfärgningskammen **Stella.**

Över 400,000 i bruk.

Bästa medel att jämt och vackert färga hår skägg och mustascher, fullt äkta och hållbart. Finnes i olika nyanser från lyst blont till djupaste svart. Garanteras giftfri och oskadlig. Brukar i årsvis. Pris komplett kr. 5:25. Sändes mot postförskott, utan angivande av innehåll från

Kemisk Tekniska Depöten,
Malmö 4/S.

Fyrverkeripjäser

Rikhaltigt urval för såväl officiella som privata festligheter. Hela fyrverkerier enl. fackmässigt sammansatt program. Herr handlande föra dessa artiklar med största fördel. Dagens lägsta priser. Katalog på begäran. Hamnargen & C:o, Kungsgatan 15, Göteborg. Tel. 161 99. Telegramadress: Grenhammar.

LEDIGA PLATSER

Å anstalt i Göteborg

finnes 1 augusti plats ledig för en bättre, fullt pålitlig flicka, villig åtaga sig matlagning, bakning, konservering samt skötsel av matförråd m. m. Närmare upplysningar lämnas av föreståndarinnan. Svar till "B-n". A.-B. S. Gumaclius' Annonbyrå, Göteborg f. v. b.

Värdinna hos läkare

önskas helst från prästfamilj, ålder omkring 30 år, kunnig i ett hushålls skötsel. Svar med foto märkt "Läkare" under adress S. Gumaclius Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

BILDAD FLICKA,
 ej under 25 år, bestämd och med vänligt sätt, önskas som hjälp i hem med 5 barn, äldsta 13 och minsta 3 år. Hon skall själv handhava barnens fostran, då moderns tid är mycket upptagen av affärer. Därför fästes stor vikt vid att den sökande verkligen lämpar sig som moderns stöd i barnens fostran. Rätt person kan påräkna god lön. Svar till Box 5, Asheda.

Husföreståndarinna,
 yngre, gladlynt och barnkär sökes till familj i Malmö med 2 flickor 7 och 2 år. Svar med referenser helst med fotografier till "Konsulfamilj 1922", Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinna,
 van vid ett lanthushålls skötsel sökes till herrgård i närheten av Uppsala. Svar med löneanspråk, foto och betyg till Wäppeby Gärd, Knifsta.

En lärarinnebefattning

vid Västernorrlands Läns Sinnesslöanstalt i Boda blir ledig att tillträdas d. 1 Sept. Begynnelselönen 1200 kr., 3 ålderstillägg å 150 kr. efter 5, 10, 15 års tjänstgöring. Dyrtidstillägg efter samma grunder som statens befattningshavare, möbl. rum, kost, tvätt, städning; 3 mån. ömsesidig uppsägningssätt. Komp.: Slagsta sem. eller småskol.-sem., Kinderg.-sem. Ansökningshandl. åtföljda av betyg inlämnas senast d. 1 Aug. till föreståndarinnan adr. Stöde, som även lämnar vidare upplysningar.

Hushållerska

med anställt månadsvis från 15 aug. önskas av lär. i stationssamhälle i mellersta Sverige. Svar med betygs- och rekommendationsavskrift, foto samt uppgift om ålder och löneanspråk sändes före 25 juli under adr.: "Ungkarls-hushåll", Fiskebäckskil p. r.

Trevlig flicka,

20—25 år, kunnig i alla husliga göromål får genast avlönad plats i ung barnlös familj. Eget rum, familjemedlem. Svar med foto till Förvaltare A. V. Johnson, Norrtelje.

Guvernante.

Studentska eller examinerad lärarinna erhåller anställning till hösten som guvernante för tre flickor i åldern 13, 10 och 6 år, hos tjänstemannafamilj i övre Norrlands landsbygd. Undervisning i pianospelning önskvärd. Svar ställes till "Endast undervisning", under adress S. Gumælius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Ensamjungfru,

omkring 25 år gammal får god plats till hösten i landsortsstad i 3 persons hushåll. Måste vara arbetsam och ordentligt, fullt kunnig i matlagning, bak och städning samt hava gott sätt och utseende. Eget, välmöblerat rum erhålles. Svar, utförligt, med foto, rekommendationer och lönepretentioner sändas före den 1 augusti till "God plats", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

PLATSSÖKANDE

HUSHALLERSKA. Fullt kunnig att förestå ett hem önskar genast eller senare plats helst där husmoder saknas. Har genomgått Gbg Nya Husmodersskola. Tacksam för svar märkt "Fina betyg", Strömstad p. r.

Bildad flicka
 önskar till hösten komma i god, fin familj som verklig hjälp och sällskap. Har genomgått husmodersskola och kurs i linneseömnad och deltagit i alla i ett hem förekommande göromål. Van vid ordning. Någon lön önskvärd. Svar till "Familjemedlem 23 år", Iduns exp. f. v. b.

24-årig flicka,
 från gott hem, söker plats att sköta barn samt vara husmodern behjälplig. Är kunnig i sömnad, vävning och handarbeten. Svar till "Barnkär", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Elementarskolebildad prästdotter
 med goda rekommendationer söker plats som lärarinna. Undervisar ej i musik. Svar till "Elsa 21", Prostgården Bettna.

Anspråkslös flicka,
 som genomgått 8-klassigt flickläroverk, van vid barn och hushållsgöromål, önskar plats. Svar till "Något undervisningsvan 19 år", A.-B. S. Gumælius' Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

Gihls Sjuksköterskebyrå,
 Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ans. exam. sjuksköterskor, anspråkslösa vårdarinnor och sjukhusbitr. samt utbyr sjukv.-artiklar. Brev besvaras mot dubbelt porto.
 R. T. 33975. A. T. Kh. 5350.

Blivande skolkökslärarinna
 realskolebildad, och som genomgått lanthushållskurs, önskar plats å herrgård eller prästgård för att biträda vid matlagning samt andra husliga sysslor. Svar till "Familjemedlem 19 år", Ystads Annonsbyrå, Ystad.

Hos skicklig husmor o. värdinna
 önskar 20-årig, förlovad flicka med 8 kl. elem.-bildn., gott sätt o. uts. bitr. fr. 15/9 med hush., barn tills. o. läxlän. Familjemedl. Fritt vivre. Prima referenser utbytas. Svar bedes till "Glat humör 1922", Svenska Telegrambyrå, Norrköping.

Ung flicka,
 som genomgått 6 klasser i elementarskola för flickor, något kunnig i förekommande hushållsgöromål, även musikallisk, söker plats som familjemedlem. Tillträde omedelbart. Svar till "Familjemedlem G. L.", Iduns exp.

Guvernante

plats önskas av ung dam, van att undervisa barn i vanliga skolämnen och musik. Närmare

Stockholms Uthyrningsbyrå,
 Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Värdinna,

van vid större finare hem önskar plats till någon ensam äldre aktningvärd herre eller änkan med barn. Betyg och ref. finnas. Närmare upplysning lämnas gm

Stockholms Uthyrningsbyrå,
 Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Ex. Skolkökslärarinna

önskar plats i skola eller hem, närmare upplysning lämnas

Stockholms Uthyrningsbyrå,
 Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erikssons Vilo hem
 beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

Ingelstad
Furuliden, Vilo hem
 för lindr. bröstsjuka, SMÅLAND
 Adress: Ingelstad. Rikst. 16. Beläget å småländska höglandet. Högt och torrt läge i omgivande barrskog. Vackra promenader. Öppet året om. 20 patienter. Elektr. ljus. Varma och kalla bad. Läkare. Pens. enskilt rum 6:50—7:—, halvskilt 5 kr. pr dag. Prospekt på begäran.

Anspråkslös,
 bröstklän 30-årig man söker inackordering på lantgård, helst i stockholms-trakten. Svar med prisuppgift till "Vila", H. T.-Centralen, Göteborg.

För några unga elementarskolebildade flickor
 finnes i likhet med föregående åren, till nästa 1 Sept. tillfälle att på Krokens egendom, med vackert och sunt läge å Billingen i Västergötland, åtnjuta undervisning av ex. skolkökslärarinna i allt som hör till skötande av ett hem, enklare linneseömnad och vävning. Anmälan till Fröken Margit Lundblad, Kroken pr Frösve. Ref. givnas och önskas.

DIVERSE

Tandtekniker.
 Tvänne ordentliga flickor få fullständigt lära tandteknikeryrket. Svar till "Tandtekniker M. S.", Iduns exp., f. v. b.

Lausanne.
 Frök. Matti och Maget mottaga unga flickor i pension Bourdonnière. Pris 3000 frcs. pr. läsår. Ref. och prosp. hos fru Sterky. R. T. Tyresö 2.

Doktor A. Kjellbergs
 Kurs i massage och sjukgymnastik. (26 årskursen.) Begär prospekt! Stockholm. Hölländaregatan 3.

Doktor J. Arvedsons kurs
 i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik
 medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
 Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

D:r A. KARSTEN
 Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
 Kungsg. 60, STOCKHOLM
 Behandling av reumatiska åkommor.

GÖTEBORGS GYMNASIEN INSTITUT
 Östra Hamngatan N:o 45
 Förmånligaste specialkurs i MASSAGE O. SJUKGYMNASTIK
 Nästa kurs börjar den 15 september.
 I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i moderna fysikaliska behandlingsmetoder såsom Diathermi, Kvarts- och Spektrosolljusbehandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Ortopedisk behandling m. m. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen
 avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet
 Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

I massage och sjukgymnastik, LJUSBEHANDLING, ELEKTRICITET, VÄRMEBEHANDLING, BADBEHANDLING m. m.
 börjar ny kurs i sept., räcker ca 7 månader och kostar 700 kr. Grundligaste utbildning. Ytterst begränsat elevantal. Begär prospekt.
 MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

Fräkencreme

ICA
 Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Crème o. puder

att användas vid skötsel av späda barn, Baddunderlag, Dinappar, flaskor m. m. Babyxor, impregn. I parti och minut billigast från
Carl Stangenberg,
 10 Hötorget, Stockholm. A. T. 28690. R. T. 7762.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Saltmätaregatan 5 (hörnet av Tegnérgatan). Rt. 825 11. Mottagn. 10—12; 2—4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt sokersjuka.

Hultkrantz,
 Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Engelsk korrespondens.
 Vänkskapligt utbyte av korrespondens på engelska med infödda lärare. Personlig tillsyn garanteras. Liten kvartalsavgift. Fullständiga upplysningar gratis. The English Correspondent, 156 Edward Street, Nuneaton, England.

Fosterbarn önskas.
 Frisk 3—6-årig flicka får god vård och värdad uppfostran i gott barnlöst hem. Uppg. med "Ina", Box 2, Kinna.

Gymnastikdirektörer!
 Institut och fysikalisk kuranstalt i Lund utarrenderas mot billigt arrende fr. o. m. den 1 okt. detta år till driftig gymnastikdir. Svar till "Institut", pr Väring.

DIATHERMI
 och Tesla mot ischias, gikt, åderförkalkning, nervösa lidanden. Kvartsljus mot eksem, astma, struma, skroffler, hudsjukdomar. Fyrcellbad mot rubbingar i blodomloppet, sömnlöshet. Elektriska ljusbad, medicinska bad, packningar, svep, massage och sjukgymnastik. Regim Dr. Lahmann och Skodsborgssanatoriet. Fritt läkarval. Behandling även för utom hemmet boende patienter. Diplom. Manlig och kvinnliga sjukgymnaster och sjuksköterska. Tysta komfortabla rum. Full pension från 10 kr. Dietiskt och vegetariskt bord efter läkares föreskrift. Sjuk- och vilohemmet samt Fysikaliska anstalten Fredrikshov, Fredrikshovsgatan 10. Tel. Riks. 791 34. Annex. Pensionat Hällegård, Skärsåtra, Riks 4, Lidingö.

Några unga bildade flickor
 kunna i off. fam. på egend. nära Sthlm under erf. husmors ledn. få lära hushåll och allt vad därtill hör samt kläd- och linneseömnad, handarb. och vävning för skickl. lär. Glat heml., god omvårdn., trevl. gäststrum. Lämplig förb. kurs och praktik för blivande skolköks- eller handarb.-lär. Kurs på 6 veckor fr. 20 juli till 31 aug. samt höstkurs fr. 1 sept. till 20 dec. Nedsatt pris. Svar till Box 43, Järna.

Sjöborgs Hushållsskola
 (16: de arbetsåret) börjar ny kurs 15 aug. till 15 okt. som omfattar finare och enklare matlagning, bakning, konservering m. m. Grundlig undervisning av fackutbildad lärarinna. Gott hem. Prospekt mot porto genom föreståndarinnan Olga Edin Sjöborg, Skälderviken.

Strängnäs Husmodersskola.
 En sex veckors sommarkurs börjar 15 juli. Lämpligt för förlovade flickor och för dem som på kort tid vilja lära mycket. Hötstermin 31 aug.—15 dec. Grundlig undervisning. Gott hem. Ex. lärarinna. Prospekt mot porto gen. Fru M. Braune, Strängnäs.

Brunssonska Vävskolan
 A. T. Norr 437. Kungsgat. 70, Stockholm. R. T. 133 63.
 Hötsterminen 1 sept.—15 dec.
 Kurser för: Utbildning av Vävlarinnor, Arbetsföreståndarskor, Yrkesväverskor. Hemvävning. Praktiska vävkurser 1 sept.—15 dec. Teoretisk väv-kurs 1 okt.—18 nov. Föreläsningkurs i textilkonstens historia 15 sept.—15 dec. Prospekt på begäran.

St. Botvids Skola, Saltsjöbaden
 Eforus Arkebiskop N. Söderblom. Inspektör: Pastor primarius N. Widner. Franskt språkinstitut. Heltension för unga flickor. Infödda utbildade lärarinnor. God förberedelse för blivande utrikesvistelse. Kurser i sömnad och rytmisk gymnastik.
 Obs.! Betydligt snävt årsavgift. Pris pr år kr. 2,500.—. Några stipendiater på en årsavgift av kr. 1,000 (500 kr. pr termin) finnas ännu lediga. Ansökningar insändas till St. Botvids Skola, Saltsjöbaden.
 För avgående elever anordnas eventuellt under skolans ledning och till självkostnadspris en ca 6 veckors resa till Frankrike sommaren 1923. Prospekt på begäran.
 SIGNE BERG, Föreståndarinnan

Vid Aringsbergs Heltension för flickor
 börjar höstterminen den 1 sept.
 Undervisning meddelas i alla skolämnen enl. flickskolans kurser t. o. m. 8: de klassen samt i musik. En särskild språkkurs för mera försigkomna elever. Infödda språklärarinnor. Prospekt på begäran.
 ELSA KJELLANDER.
 Adr. Aringsberg, Alvesta. Rikstel. Alvesta 104.

Enskilda Gymnasiet,
 Biblioteksgatan 32 (vid Humlegården), Stockholm.
 Snabbaste väg till student- och realskoleexamen. Folkskolan — bottenskola. Inga inträdesprövningar.
 Aftonkurs till studentexamen. Prospekt på begäran.
 Postadress under sommaren: Kättilstad. Rikstel.: Kättilstad 11 a.

Bergsbrunna-skolans
 kurser på 3—4 mån. börja den 22 Aug. och lämna grundlig undervisning i: Matlagning, Bakning, Konservering, Slakt, Vävning, Sömnad m. m.
 Valfrihet i undervisningen! Tidsenliga metoder! Trevligt hemliv! Prosp. och ref. på begäran.
 Postadr. Bergsbrunna. Riks nr 10.

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,
 börjar den 20 sept. 1922 sitt 19:de arbetsår för 8 unga flickor som slutat skolan. Kursen omfattar enklare och finare matlagning även vegetarisk, linne- och klädsömnad, vävning samt födoämneslära, bokhålleri och främmande språk. Närmare upplysningar och referenser lämnas av
 GERTRUD WALIN SIGNE PHILIP.
 Sommaradress Lindåker, Leksboda.

Etisk-pedagogiska institutet i Uppsala.
 Prakt.-teor. överbyggnad till flickskolor, dels för utbildning av sakkunniga biträden i olika organisationer för samhällets barn- och ungdomsvård, dels för vidare utbildning överhuvud i ämnen inom husmoderns intressesfär: kvinnan och familjen, hälso- och sjukvård, psykologi, etik och uppfostringslära, samhällslära, språk, litteratur och konst, hemmet som ett helt; spädbarnsvård, kindergården, teckning, slöjd, modellering, vävning, matlagning.
 Genomgång av institutet ger företräde vid ansökan till lärarinnekurser i huslig ekonomi vid Fackskolan i Uppsala.
 Å särskild linje inom institutet utbildas kindergartensledarinnor.
 Tryckt program med närmare upplysningar på begäran.
 Carola Enoeth. J. A. Lundell. Ida Norrby.

Under Juni, Juli och Augusti hålles
IDUNS EXPEDITION
 öppen
 9—4, lördagar 9—3.

Även
den finaste spets
tvättas utan risk och utan besvär
med
TRITON TVÄTTPULVER

Läckerheter av Cacao

MÅNGEN HUSMOR, HAR NOG INTE REDA PÅ VILKA rika möjligheter till läckra anrättningar, som Cloettas Guldcacao och Vaniljchoklad n:o 4 i själva verket erbjuder. Delikata efterrätter, aptitliga bakverk och utsökta konfektyrer, allt kan lätt och med små medel tillagas med hjälp av "Cloetta".

Vår i dagarna utkomna receptbok, innehåller ett 60-tal olika recept på läckerheter av cacao och utgör en den värdefullaste handledning i konsten att öka bordets delikatesser.

Skaffa Eder den boken! Ni får den gratis genom att tillskriva oss!

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt

Skriv redan i dag efter receptboken under adress
A.-B. Cloetta, Ljungsbro.

fen

PIX-pojken på äventyr.

Ja, faderväll, du kära hembygdsstrand.
En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Gyllenhammars

HAFRE MUST

äter
jag

